

Sisekaitseakadeemia
Finantskolledž

Marika Elbrecht

LOGISTIKAETTEVÕTTE TULEMUSTE HINDAMINE
FINANTSANALÜÜSI MEETODEID KASUTADES
Lõputöö

Juhendaja: Inga Vau, MBA

Tallinn 2009

ANNOTATSIOON

SISEKAITSEAKADEEMIA

Kolledž: Finantskolledž	Kuu ja aasta: 06.2009
Töö pealkiri: Logistikaettevõtte tulemuste hindamine finantsanalüüsi meetodeid kasutades	
Töö autor: Marika Elbrecht	Olen nõus oma lõputöö kättesaadavaks tegemisega elektroonilises keskkonnas.
Allkiri:	
<p>Lõputöö on kirjutatud teemal: logistikaettevõtte tulemuste hindamine finantsanalüüsi meetodeid kasutades. Töö on kirjutatud eesti keeles ning koosneb 50 leheküljest, millest 8 lehekülge moodustavad lisad. Lõputöö koostamisel on kasutatud 22 allikat. Võõrkeelne kokkuvõte on koostatud inglise keeles.</p> <p>Töö eesmärgiks on analüüsida logistikaettevõtte näitel ettevõtte tegevuse tulemuslikkust ning finantsanalüüsi põhjal välja selgitada tugevad ja nõrgad kohad rahandussüsteemis, millest võib tulevikus probleeme või kasu tulla.</p> <p>Lõputöö koosneb kahest osast: teoreetilisest ja empiirilisest. Teoreetiline osa annab ülevaate ettevõtte finantsseisundi hindamise erinevatest meetoditest. Lõputöö empiirilise osa eesmärgiks on finantsanalüüsi erinevate meetodite abil välja selgitada logistikaettevõtte finantsolukorra muutused ja nende muutuste põhjused. Lõputöö empiirilise osa tulemuste praktiline väärtus seisneb selles, et annab ülevaate logistikaettevõtte juhtkonnale finantsolukorrast ettevõttes.</p> <p>Lähtudes lõputöö spetsiifikast kasutatakse antud uurimuse teostamiseks kvantitatiivset uurimismeetodit – dokumentide analüüsi. Kogutav informatsioon on numbriline.</p> <p>Lõputöös on püstitatud hüpotees, et majanduslangus ei ole avaldanud mõju ettevõtte tegevuse tulemustele.</p> <p>Lõputöös kasutatud andmetest ja finantsanalüüsi tulemustest selgus, et logistikaettevõtte finantsolukord oli viimasel kolmel aastal paranenud. Kuigi ettevõttel olid väga madalad likviidsusnäitajad ja sõltuvus võõrkapitalist oli kõrgel tasemel, võis ettevõtte maksevõimelisusele anda rahuldava hinnangu, võlgnevused olid langenud ning omakapitali osa bilansis oli kasvanud, suurest kahjumist 2005. aastal oli jõutud 2008. aastal kasumini. Ettevõtte oli hakanud efektiivsemalt kasutama varasid.</p>	
Võtmesõnad: raamatupidamise aruanded, finantsanalüüs, finantsanalüüsi meetodid.	
Keywords: accounting reports, financial analysis, financial analysis methods.	
Säilitamise koht: Sisekaitseakadeemia	
Kaitsmisele lubatud	
Kolledži direktor:	Allkiri:
Vastab lõputöö nõuetele	
Juhendaja:	Allkiri:

SISUKORD

MÕISTED JA DEFINITSIOONID	3
TABELITE JA JOONISTE LOETELU	5
SISSEJUHATUS	6
1. FINANTSANALÜÜSI TEOREETILISED ALUSED JA MEETODID.....	8
2. LOGISTIKAETTEVÕTTE X FINANTSNÄITAJATE ANALÜÜS.....	20
KOKKUVÕTE	35
SUMMARY	38
VIIDATUD ALLIKAD	41
LISA 1. Logistikaettevõtte X kasumiaruanne aastatel 2008 – 2005, kroonides.....	43
LISA 2. Logistikaettevõtte X bilanss aastatel 2008 - 2005, kroonides.....	44
LISA 3. Logistikaettevõtte X kasumiaruande horisontaalanalüüs.....	45
LISA 4. Logistikaettevõtte X bilansi horisontaalanalüüs	46
LISA 5. Logistikaettevõtte X kasumiaruande vertikaalanalüüs	48
LISA 6. Logistikaettevõtte X bilansi vertikaalanalüüs	49

MÕISTED JA DEFINITSIOONID

Debitoorne võlg – saadaolev võlg; välja laenatud ja tagasi saamata rahasumma¹.

Ettevõtte perspektiivide prognoosimine – tulevaste raskuste ennustamine ning vastavate reaktsioonide ettevalmistamine².

Finantsseisund – finantsolukord; era- või avaliku ettevõtte rahaliste tulude-kulude vahekord; normaalne või hea, kui tulud ületavad kulusid, halb, kui kulud ületavad tulusid³.

Inflatsioon – hinnainflatsioon; raha ostujõu langus siseturul selle tagajärjel, et ringluses olevate rahamärkide arv suureneb, ehkki katteta raha välja ei lasta; väljendub kaupade tarbijahindade tõusus⁴.

Investeering – mingiks otstarbeks sissemakstud e investeeritud rahasumma (kapital)⁵.

Investor – investeeringu tegija, kapitalimahutaja; väärtpaberite omanik, kelle kokku ostetud väärtpaberid moodustavad tema finantsvara; isik, kellele kuulub väärtpaber või kes on andnud välja kohutused omandada väärtpaber⁶.

Kreeditor – võlausaldaja, laenuandja; majandusüksuse seisukohalt vaadatuna füüsiline või juriidiline isik, kellelt on võetud laenu, mis on alles tagastamata või kellelt on saadud kaupu, mille eest pole veel makstud⁷.

Kvartiil – vastavate reaosade keskmised liikmed. Kvartiile on kolm ja nad jagavad rea neljaks võrdse liikmete arvuga osaks. 1. kvartiil e alumine kvartiil, 25% rea kõikidest väärtustest on temast väiksemad⁸.

Käibekapital – käibiv kapital, käibesse investeeritud kapital. Eristatakse 1) kogukäibekapital, mis on võrdne käibevara maksumusega, ja 2) puhaskäibekapital, mis on võrdne käibevara maksumuse ja lühiajaliste kohustuste vahega⁹.

Käibevara – raamatupidamisseaduse järgi kogu majandusüksuse vara, mis ei ole põhivara; s.o vara, mis kasutatakse ära lühema aja, tavaliselt vähem kui aasta jooksul¹⁰.

¹ Mereste, U. 2003. Majandusleksikon I, 104

² Mereste, U. 2003. Majandusleksikon II, 82

³ Mereste, U. 2003. Majandusleksikon I, 197

⁴ Samas, 261

⁵ Samas, 279

⁶ Samas, 276

⁷ Samas, 437

⁸ Statistikaamet. Ettevõtete asendikeskmised suhtarvud (kvartiilid, mediaanid) tegevusala järgi, mõisted ja meetoodika. <http://pub.stat.ee>

⁹ Mereste, U. 2003. Majandusleksikon I, 463

¹⁰ Samas, 466

Likviidsus – maksevalmidus, valmisolek sooritada kõiki kohustuslikke makseid õigeaegselt¹¹

Logistika – oskus juhtida materjalide voogusid nende alglähtepunktidest kuni lõpliku tarbijani võimalikult kiiresti ja võimalikult väikeste kuludega¹².

Lühiajalised kohustused – kohustused (võlad), mis tuleb tasuda aastast lühema tähtaja jooksul¹³.

Mediaan – järjestatud arvurea keskmine liige¹⁴.

Omakapital – ettevõtte omanikele kuuluv kapital. Varad ja summad, mis omanikud on ettevõttesse investeerinud, erinevalt laenatud varadest e võõrkapitalist¹⁵.

Pankrot – lootusetu maksevõimetus (maksejõuetus), mille puhul ettevõtte või isiku varast ja jooksvatest sissetulekutest ei jätku tema võlgade ja jooksevkulude katmiseks ning nende tasumiseks pole võimalik saada ka laenu¹⁶.

Puhaskasum – summa, mille võrra perioodi tulud ületavad sama perioodi kulusid¹⁷.

Raamatupidamise aastaaruanne – majandusüksuse aastaaruande koostisesse kuuluv iseseisev aruanne, mille raamatupidamiskohustuslik majandusüksus on raamatupidamise seaduse järgi kohustatud koostama iga lõppenud majandusaasta kohta. Aastaaruanne koosneb põhjaruandest (kasumiaruandest, bilansist, rahavoogude aruandest ja omakapitali muutuste aruandest) ning lisadest¹⁸.

Rentaablus – tasuvus, kasumi tootlus; kasumi ja selle saamiseks tehtud kulutuste suhe¹⁹.

Suhtarv – suhtelise suuruse arvväärtnus. Absoluutsuuruste jagatisena saadakse esmane suhtarv²⁰.

Ärikasum – äritegevusest laekunud kasum; kasum enne sellesse finantstulude ja –kulude ja erakorralistest sündmustest põhjustatud tulude-kulude arvamist ning selle tulumaksustamist²¹.

¹¹ Mereste, U. 2003. Majandusleksikon I, 504

¹² Samas, 512

¹³ Samas, 526

¹⁴ Statistikaamet. Ettevõtete asendikeskmised suhtarvud (kvartiilid, mediaanid) tegevusala järgi, mõisted ja meetodika. <http://pub.stat.ee>

¹⁵ Mereste, U. 2003. Majandusleksikon II, 35

¹⁶ Samas, 82

¹⁷ Samas, 130

¹⁸ Samas, 152

¹⁹ Samas, 205

²⁰ Samas, 286

²¹ Samas, 568

TABELITE JA JOONISTE LOETELU

Joonis 1. Käibevarade struktuur (2005 – 2008).....	22
Joonis 2. Finantseerimise allikad.....	22
Joonis 3. Bilansimahu dünaamika	24
Tabel 1. Ettevõtte finantseerimise allikad (2005 – 2008).....	23
Tabel 2. Maksevõime suhtarvud (2005 – 2008)	26
Tabel 3. Raha keskmine laekumise periood (2005 – 2008).....	27
Tabel 4. Kapitali struktuuri näitajad	28
Tabel 5. Tasuvuse näitajad.....	31
Tabel 6. Altman Z-seisu võrrand	32
Tabel 7. Pankroti näitaja Z.....	33
Tabel 8. Pankroti ekspressanalüüs	33

SISSEJUHATUS

Levinud on arusaam, et ettevõtete finantsjuhtimine toimub vastavalt sellele, kas pangakontol on raha või mitte. Finantsmaailm on siiski palju mitmekesisem ning paljusid probleeme ja võimalusi saab tänu finantsanalüüsile avastada enne nende avaldumist pangakontol. Finantsanalüüsi abil saab eelseisvateks olukordadeks aegsasti valmistuda, nende kahjulikku mõju vähendada või kasulikke külgi võimendada.

Antud teema valik on ajendatud logistikaga tegeleva ettevõtte finantsolukorra ja tegevuse efektiivsuse hindamise vajalikkusest majanduslanguse tingimustes. Finantsinformatsioon on eluliselt tähtis äritegevuse planeerimisel ja juhtimisel. Finantsanalüüsi põhjaliku uuringu tulemused võimaldavad ettevõtte juhtkonnal langetada täpsemaid juhtimisotsuseid. Otsuste tegemiseks ei ole küllaldane teada üksnes kasumit või müügi käivet, vaid on vajalik ettevõtte tegevuse analüüsimine ja antud ettevõtte perspektiivide prognoosimine. Eriti oluline on tähtsate probleemide varane avastamine majandusliku jähnemise tingimustes.

Lõputöö eesmärgiks on analüüsida logistikaettevõtte näitel ettevõtte tegevuse tulemuslikkust ning finantsanalüüsi põhjal välja selgitada tugevad ja nõrgad kohad rahandussüsteemis, millest võib tulevikus probleeme või kasu tulla.

Lõputöö eesmärgi saavutamiseks on püstitatud järgnevad ülesanded:

- teoreetilise ülevaate andmine ettevõtte finantsseisundi hindamise erinevatest meetoditest;
- näitajate arvutamine kasutades finantsanalüüsi erinevaid meetodeid, andes saadud tulemustele hinnanguid.

Lähtudes lõputöö spetsiifikast kasutatakse antud uurimise teostamiseks kvantitatiivset uurimismeetodit – dokumentide analüüsi. Kogutav informatsioon on numbriline.

Finantsaruannete uurimiseks kasutatakse järgmisi meetodeid:

- horisontaalanalüüs – aruandeaasta näitajate võrdlus eelmiste aastate samade näitajatega ja muutuste väljatoomine;

- vertikaalanalüüs – finantsaruannete andmete omavaheliste seoste analüüs;
- suhtarvuanalüüs – finantsnäitajate seosed ja võrdlev analüüs;
- ettevõtte pankrotiohu analüüs.

Lõputöö koosneb kahest osast: teoreetilisest ja empiirilisest. Teoreetiline osa annab ülevaate ettevõtte finantsseisundi hindamise erinevatest meetoditest. Lõputöö empiirilise osa eesmärgiks on finantsanalüüsi erinevate meetodite abil välja selgitada logistikaettevõtte finantsolukorra muutused ja nende muutuste põhjused. Leida ettevõtte valmidus täita oma võlakohustusi, vara kasutamise efektiivsus müügitulu genereerimisel, oma- ja võõrkapitali struktuur, erinevate majandusnäitajate tasuvus, analüüsida ettevõtte jätkusuutlikkust võrreldes analüüsi käigus saadud andmeid teiste samasse gruppi kuuluvate ettevõtete näitajatega. Ettevõtte pankrotiohu analüüsimine.

Eeltoodust tulenevalt on püstitatud hüpotees, et majanduslangus ei ole avaldanud mõju ettevõtte tegevuse tulemustele.

Lõputöö empiirilise osa tulemuste praktiline väärtus seisneb selles, et annab ülevaate logistikaettevõtte juhtkonnale finantsolukorrast ettevõttes.

1. FINANTSANALÜÜSI TEOREETILISED ALUSED JA MEETODID

Finantsanalüüsi eesmärk on leida ettevõtte tegevuses riskikohad, mis võivad tulevikus tekitada probleeme likviidsuse, kasumlikkuse, laenukapitali kaasamise ja efektiivsuse tagamisel. Finantsanalüüs võimaldab hinnata ettevõtte möödunud perioodide, hetkeseisu ja tulevikus oodatavat finantsolukorda²². Finantsanalüüs vähendab seega teadmatust ja ebakindlust tulevikku puudutavate otsuste osas.

Finantsanalüüsi aluseks on ettevõtte poolt koostatud lõppenud majandusaasta aruanne, mis koosneb vastavalt raamatupidamise seaduse²³ §18 bilansist ja kasumiaruandest ning §19 nimetatud rahavoogude aruandest.

Bilanss on raamatupidamisaruanne, mis kajastab vara, kohustusi ja omakapitali teatud kuupäeva seisuga²⁴. Bilansi aktivapool näitab kui palju on ettevõttel varasid, passivapool aga kohustusi ja omakapitali.

Kasumiaruanne näitab sammhaaval, kuidas algsetest müügituludest kuluartiklite mahaarvamisel kujuneb ettevõtte puhastulu. Kasumiaruanne iseloomustab ettevõtte tegevuses toimunud muutusi²⁵. Kasumiaruande koostamise peamiseks eesmärgiks on tulude ja kulude õige vastandamine.

Rahavoogude aruanne iseloomustab raha liikumist ettevõttes, selle saamise allikaid ja kasutamist²⁶. Rahavood jagunevad kolme kategooriasse: rahavood põhitegevusest, rahavood investeringutest ning rahavood finantseerimisest²⁷. Bilansist ja kasumiaruandest ei ole võimalik välja lugeda informatsiooni kust on raha laekunud ja kuidas on seda kasutatud. Bilanss näitab küll rahajääki bilansipäeva seisuga, kuid ei näita, miks on

²² Rausepp, V. 1999. Finantsjuhtimise alused, 138

²³ Raamatupidamise seadus. RT I 2002, 102, 600

²⁴ Ilisson, R. 2004, 24

²⁵ Alver, L., Alver, J., Reinberg, L. 2004. Finantsarvestus, 52

²⁶ Bõtshkova, J., Teearu, A. 1997. Ärirahandus, 15-17

²⁷ Peterson, M. 2000. Finantsanalüüs, 108

toimunud muutused võrreldes eelmise bilansipäevaga. Kasumiaruanne näitab aruandeaasta tulusid ja kulusid, kuid ei näita rahajäägi suurenemist või vähenemist.

Finantsaruannete analüüsimisel kasutatakse mitmesuguseid erinevaid meetodeid, et välja selgitada ettevõtte tugevad kohad, anda üldised hinnangud tegevusele ja leida nõrgad kohad ettevõtte tegevuses.

Horisontaalanalüüsi teostades võrreldakse aruandeaasta näitajaid eelmiste aastate samade näitajatega ning tuuakse välja muutused²⁸. Horisontaalanalüüsi eeliseks on suhteliselt kiire võimalus välja tuua huvi pakkuv finantsnäitaja trend. Analüüsi peamiseks puuduseks on asjaolu, et see ei arvesta inflatsiooni ja seega ei pruugi anda ettevõtte tegevuse tulemusest päris reaalselt pilti.²⁹ Bilansi ja kasumiaruande kirjade analüüsimisel saab välja tuua muutused aastate lõikes.

Bilansi puhul tähendab horisontaalne analüüs, millises ulatuses bilansikirje jääk on muutunud aastast aastasse. Muutusi kajastatakse nii rahas, kui ka protsentides ning selgitatakse, mis on näitajate muutuste põhjused.

Kasumiaruande horisontaalne analüüs näitab tulude ja kulude kasvu³⁰. Horisontaalanalüüsi tulemusel on võimalik analüüsida, miks üks või teine kululiik on suurenenud, mis omakorda vähendab ettevõtte tulusust.

Vertikaalanalüüsi kasutatakse finantsaruannete andmete omavaheliste seoste analüüsimiseks. Võrreldakse ühte antud aasta näitajat baasiga samast aastast ehk vaadeldakse erinevate komponentide omavahelisi suhtelisi osatähtsusi³¹. Vertikaalanalüüs näitab kulude (kululiikidele põhinev ülesehitus) või komplekskulude (funktsionaalne liigendus) suhet müügituludesse. Need suhtarvud näitavad ettevõtte juhatuse otsuste mõju tegevuskulude juhtimisel³². Bilansi vertikaalne analüüs näitab bilansikirjete suhet bilansimahtu. Kasumiaruande vertikaalne analüüs näitab iga kirje suhet müügituludesse³³.

²⁸ Kõomägi, M. 2006. Ärirahandus, 112

²⁹ Elliott, B., Elliott, J. 2004. Financial Accounting and Reporting, 713

³⁰ Iilsson, R. 2004. Finantsanalüüs ja planeerimine, 79

³¹ Kõomägi, M. 2006. Ärirahandus, 112

³² Iilsson, R. 2004. Finantsanalüüs ja planeerimine, 80

³³ Samas, 79

Vertikaalanalüüsi puhul viiakse aruannete andmestik võrreldavuse hõlbustamiseks rahaliselt kujult protsentuaalkujule. See aitab bilansis näha eri aktiva- ja passivakirjete suhtelist tähtsust ning kasumiaruandes tajuda eri kululiikide osamäära müügitulemist kasumi kujunemisel.

Suhtarvuanalüüs on finantsaruannete analüüsi üks põhiinstrumente. Suhtarv on kahe või enama aruandelise näitaja jagatis, mida väljendatakse kordades, protsentides, päevades ja kroonides³⁴. Suhtarvuanalüüs võimaldab esile tuua finantsnäitajate seosed ning teostada võrdlevanalüüsi eri suundades ja eri tasemetel (võrrelda erinevaid majandusharusid, ettevõtteid, ajaperioode jne). Analüüsi hõlbustamiseks finantssuhtarvud klassifitseeritakse³⁵. Ettevõtte finantssuhtarve võrreldakse möödunud perioodi vastavate suhtarvudega, uurimaks finantsseisukorra muutumist ja teiste selle haru ettevõtete finantssuhtarvudega, selgitamaks oma positsiooni teiste ettevõtete hulgas. Tarnijad ja kreditorid on huvitatud ettevõtte jooksvast likviidsusest. Ettevõtte juhtkond on huvitatud finantsanalüüsi kõikidest aspektidest nii lühi- kui ka pikaajalises perspektiivis, kuna nemad on vastutavad nii ettevõtte igapäevase tegevuse kui ka omanike tuluootuste täitmise eest pikas perspektiivis.

Suhtarvuanalüüsi käigus saadakse teada, kas ettevõtte finantstulemused on paranenud või halvenenud. See meetod aga ei too välja põhjusi, miks just tulemused on sellised. Suhtarvuanalüüsi tulemusel on võimalik teha järeldusi, milline on ettevõtte hetke maksevõime ja milliseid prognoose teha tulevikuks.

Finantssuhtarvud jaotatakse viide põhirühma:

- lühiajalise maksevõime ehk likviidsuse näitajad;
- efektiivsuse näitajad ehk varade kasutamise näitajad;
- pikaajalise laenukasutuse ehk finantsstimulaatori mõju näitajad;
- tasuvuse ehk rentaabluse näitajad;
- turuväärtuse näitajad.³⁶

³⁴ Teearu, A., Krumm, E. 2005. Ettevõtte finantsjuhtimine, 17

³⁵ Kallam, H., jt 2003. Ärikorralduse põhiteadmised, 152

³⁶ Tšistjakov, S. 1996. Finantsanalüüs ja selle meetodid, 21

Maksevõime suhtarvud mõõdavad ettevõtte võimet tasuda oma lühiajalised kohustused³⁷. Maksevõime analüüs näitab, kas ettevõttel on küllaldaselt raha ning kiiresti rahaks muudetavat vara (likviidset vara) oma kohustuste õigeaegseks kustutamiseks, st kas ettevõtte on maksevõimeline. Likviidsuse ja maksevõime analüüs on üks olulisemaid analüüse, sest ettevõtete pankrotte põhjustab valdavalt maksevõimetus³⁸. Maksevõime analüüsi tehakse bilansi andmetel³⁹. Kõige likviidsem vara on raha kassas või pangaarvel, mis võimaldab koheselt täita kohustused kreditoride ees. Järgmisel kohal on kõrglikviidsed väärtpaberid, mida saab normaalsetes tingimustes rahastada. Kolmandal kohal likviidsuse pingereas on ostjate debitoorne võlgnevus. Likviidse vara mõiste ei laiene varudele, ettemaksetele, samuti põhivarale. Varude müük võib olla raskendatud, kuna puudub nõudlus või müügihinnad osutuvad madalamateks ostuhinnast. Ettemaksed ei muutu tagasi rahaks va ettemakstud maksud, millega saab katta tulevaste perioodide maksukohustusi.

Puhaskäibekapital (*net working capital*) väljendab summat, mille võrra käibevarade maksumus on suurem lühiajaliste kohustuste summast e mõõdab ettevõtte potentsiaalset suhtraha reservi⁴⁰.

$$\text{Puhaskäibekapital} = \text{käibevarad} - \text{lühiajalised kohustused} \quad (1)$$

Antud näitaja ei ole suhtarv, vaid rahaline näitaja⁴¹. Puhaskäibekapitali näitaja abil saadakse teada, kui palju on käibevaradesse suunatud pikaajalisi finantseerimise allikaid – pikaajalisi kohustusi ja omakapitali. Maksevõimelise ettevõtte puhaskäibekapital peaks olema positiivne. Mida suurem on saadud näitaja, seda kõrgem on ettevõtte likviidsus⁴². Ettevõtte tootmisvõimsuse suurenedes peaks suurenema ka puhaskäibekapital. Kõige üldisemaks maksevõimet iseloomustavaks näitajaks on likviidsuse tasemenäitajad.

³⁷ Raudsepp, V. 1999. Finantsjuhtimise alused, 141

³⁸ Kõomägi, M. 2006. Ärirahandus, 119

³⁹ Teearu, A., Krumm, E. 2005. Ettevõtte finantsjuhtimine, 19

⁴⁰ Raudsepp, V. 1999. Finantsjuhtimise alused, 141

⁴¹ Teearu, A., Krumm, E. 2005. Ettevõtte finantsjuhtimine, 21

⁴² Raudsepp, V. 1999. Finantsjuhtimise alused, 141

Lühiajalise võla kattekordaja e maksevõime tase (*current ratio, working capital ratio*)

näitab, mitu korda ületab käibevara maksumus lühiajaliste kohustuste summat ja see arvutatakse järgmiselt⁴³:

$$\text{lühiajalise võla kattekordaja} = \frac{\text{käibevara}}{\text{lühiajalised kohustused}} \quad (2)$$

Heaks hinnatakse maksevõime taset, kui saadud tulemus on vahemikus 1,6 – 2⁴⁴. Antud näitaja osas on välja kujunenud üldised hindamiskriteeriumid:

- $\geq 1,6$ hea maksevõime,
- 1,2 – 1,59 rahuldav,
- 0,90 – 1,19 mitterahuldav,
- $> 0,9$ nõrk.

Madal maksevõime tase võib ettevõttel tekitada raskusi lühiajaliste võlgade tasumisel. Juhtkonda peaks ärevaks tegema ka liialt kõrge > 2 suhtarvu väärtus, kuna see näitab liigseid investeeringuid käibevarasse⁴⁵. Liiga kõrge maksevõime kordaja näitab, et ressursse on kasutatud ebaefektiivselt.

Likviidsuskordaja e hapestest näitab, mitu korda ületab kõrgema likviidsusega käibevarade ehk kiirelt ringlevate käibevarade maksumus lühiajaliste kohustuste summat. Kõrgema likviidsusega varade summa leidmiseks on käibevarade kogusummast lahutatud varud ja ettemaksud. Likviidsuskordaja arvutatakse järgmiselt⁴⁶:

$$\text{likviidsuskordaja} = \frac{\text{käibevara} - \text{varud} - \text{ettemaksud}}{\text{lühiajalised kohustused}} \quad (3)$$

Kui tulemus on:

- $\geq 0,9$ siis ettevõtte maksevõime on hea,

⁴³ Soffer, L.C., Soffer, J.S. 2003. *Financial Statements Analysis*, 103

⁴⁴ Kallam, H., jt 2003. Ärikorralduse põhiteadmised, 153

⁴⁵ Teearu, A., Krumm, E. 2005. Ettevõtte finantsjuhtimine, 19

⁴⁶ Kallam, H., jt 2003. Ärikorralduse põhiteadmised, 154

- 0,6 – 0,89 rahuldav,
- 0,3 – 0,59 mitterahuldav,
- < 0,3 nõrk

Ettevõtte likviidsussuhtarvude hindamisel tuleb arvestada, et nende suurus sõltub ettevõtte tegevusvaldkonnast. Reeglina peaks see näitaja olema vähemalt 0,9. Mida kõrgem on likviidsuse tase, seda kiiremini on ettevõtte võimeline maksma oma lühiajalisi laene, õigeaegselt tasuma arved hankijatele, maksma õigeaegselt töötajatele palgad, tähtaegselt kandma üle maksud riigieelarvesse jne⁴⁷.

Ülevaate saamiseks, kas ettevõtte oskab oma vaba raha kasutada või ei, saab kindlaks teha **rahaliste vahendite taseme suhtarvu** (*cash ratio*) järgi. See suhtarv näitab, kui suures osas on lühiajalised kohustused kaetud kõrglikviidse varaga, st raha ja turustavate väärtpaberitega⁴⁸.

$$\text{rahaliste vahendite tase} = \frac{\text{raha ja väärtpaberid}}{\text{lühiajalised kohustused}} \quad (4)$$

Rahaliste vahendite tase varieerub 0,1 – 0,2 piires. Alumine piir sõltub konkreetsest ettevõttest ja majandusharust. Kui leitud suhtarv on suurem kui 1, siis ettevõtte ei kasuta oma vaba raha efektiivselt. Ettevõtte peamiseks finantspoliitiliseks eesmärgiks peaks olema võimalikult väikesed kassa ja arvelduskonto jäägid⁴⁹. Vaba raha peaks olema kasutatud otstarbekalt, investeeritud väärtpaberitesse või välja laenatud.

Ettevõttele on oluline teada, kui kaua kulub aega deebitoridel oma arvete tasumiseks. Seda väljendatakse **raha keskmise laekumisperioodina päevades** (*average collection period*)⁵⁰. Raha keskmine laekumisperiood iseloomustab ettevõtte krediitpoliitikat. Krediitpoliitika on ettevõtte tegevuse väga oluline komponent, millest sõltuvad nii käibe suurus, kulu laekumata arvetest ja kõige tähtsam – suhted klientidega. Pikenenud laekumisperiood vähendab ettevõtte likviidsust.

⁴⁷ Tšistjakov, S. 1996. Finantsanalüüs ja selle meetodid, 24

⁴⁸ Teearu, A., Krumm, E. 2005. Ettevõtte finantsjuhtimine, 20

⁴⁹ Tšistjakov, S. 1996. Finantsanalüüs ja selle meetodid, 24

⁵⁰ Kallam, H., jt 2003. Ärikorralduse põhiteadmised, 154

$$\text{raha keskmine laekumisperiood} = \frac{\text{keskmine debitoorne võlg}}{\text{müügitulu}} \times 365 \quad (5)$$

$$\text{keskmine debitoorne võlg} = \frac{\text{võlg perioodi alguses} + \text{võlg perioodi lõpus}}{2} \quad (6)$$

Raha laekumisperiood on oluline näitaja rahavoogude planeerimisel. Debitoorne võlg on investeringu nagu kõik käibevarad. Investeringuna saab debitoorset võlga käsitleda, kuna ta on üks müügi toimumise eeldustest. Iga täiendava müügiühiku loomiseks tuleb ettevõttel investeerida ka täiendavalt debitoorsesse võlga.

Võõrkapitali kasutamise mahust sõltub ettevõtte finantsvõimendus ja tegevuse riskiaste. **Võlakordaja e üldine võlasuhe** (*debit ratio e debt to total assets ratio*) näitab, kui suure osa kogukapitalist moodustab laenukapital⁵¹.

$$\text{võlakordaja} = \frac{\text{kohustused}}{\text{kogupassiva}} \quad (7)$$

Kreeditorid eelistaksid näha võlakordajat madalana, sest siis on nende risk väiksem⁵². Antud näitajat väljendatakse tavaliselt protsentides. Tavaliselt seavad laenuandjad piiri võlakordajale, millest alates enam laenu ei anta. Mida suurem on võlakordaja, seda kõrgem on intressimäär iga uue laenu puhul⁵³. Võlausaldajate nõue on, et võlgu ei oleks rohkem kui 2/3 bilansi mahust, vastasel korral oleks raske uusi laene saada. Võõrkapitali kasutamine suurendab ettevõtte finantsriski, kuid mõjutab samal ajal positiivselt omakapitali rentablust ja kapitali keskmist hinda.

Omakapitali võlasiduvus e võlgade kattekordaja (*debit to equity*) väljendab kohustuste suhet omakapitali, iseloomustades võõrkapitali kasutamisega seotud riski. Omakapitali võlasiduvus näitaja arvutatakse järgmiselt:

⁵¹ Kallam, H., jt 2003. Ärikorralduse põhiteadmised, 155

⁵² Bringham, E.F. 1995. *Fundamentals of Financial Management*, 77

⁵³ Kallam, H., jt 2003. Ärikorralduse põhiteadmised, 155

$$\text{omakapitali võlasiduvus} = \frac{\text{kohustused}}{\text{omakapital}} \quad (8)$$

Kapitali struktuuri analüüsimiseks on vajalik arvutada ka **omandikordisti** (*equity multiplier*)⁵⁴. Antud suhtarv näitab, mitu korda ületab vara omakapitali.

$$\text{omandikordisti} = \frac{\text{varad}}{\text{omakapital}} \quad (9)$$

Maksevõimelisust näitab ka **solidsuskordaja**. Solidsuskordaja näitab omanike panust ettevõttesse.

$$\text{solidsuskordaja} = \frac{\text{omakapital}}{\text{varad}} \quad (10)$$

Rentaablus- e tasuvusanalüüsi (*Profitability Analysis*) abil leitavad rentabluse suhtarvud mõõdavad, kui efektiivselt suudab ettevõtte juhtkond genereerida kasumit läbimüügit, koguvaralt ja omakapitalilt⁵⁵. Rentaabluse analüüs näitab, millised tegurid millisel määral on mõjutanud ettevõtte kasumi kujunemist. Rentaablust väljendatakse reeglina protsentides, kuid võib ka välja tuua kasumisummana majandusliku näitaja ühele kroonile.

$$\text{rentaablus} = \frac{\text{kasum}}{\text{majanduslik näitaja, mille rentablust uurime}} \quad (11)$$

Analüüsi teostamisel kasutatakse põhiliselt kolme rentablusnäitajate rühma: müügi käibe rentaablus, varade kasumitootlus ja omakapitali rentaablus.

Müügi käibe puhasrentaablus (*net profit margin*) näitab müügi käibe iga rahaühiku tasuvust, mitu protsenti jääb ettevõttele kasumiks⁵⁶, kui palju teenib kasumit iga käibekroon.

⁵⁴ Kõomägi, M. 2006. Äriandus, 126

⁵⁵ Kallam, H., jt 2003. Ärikorralduse põhiteadmised, 156

⁵⁶ Kõomägi, M. 2006. Äriandus, 128

$$\text{müügikäibe puhasrentaablus} = \frac{\text{puhaskasum}}{\text{müügikäive}} \quad (12)$$

Müügikäibe puhasrentaabluse näitajat kasutatakse selleks, et selgitada, kas ettevõtte kulud on kontrolli all. Mida kõrgem on näitaja, seda paremini on ettevõtte tegevus organiseeritud.

Ärikasumi alusel arvutatav **käiberentaablus** näitaja on suhtarv, mis näitab kui palju teenis iga ettevõttesse paigutatud rahaühik⁵⁷. Käiberentaablus ärikasumi tasemel iseloomustab äritegevuse tasuvust tervikuna.

$$\text{müügikäibe ärirentaablus} = \frac{\text{ärikasum}}{\text{müügikäive}} \quad (13)$$

Hinnangu andmine käiberentaablusele sõltub ettevõtte tegevusalast. Näiteks jaekaubandusega tegelevates ettevõtetes on see tavaliselt madalam (heaks näitajaks võib pidada 1%), muudes teenindus- ja vahendusettevõtetes peaks see olema oluliselt kõrgem nt 20%⁵⁸.

Kogukapitali puhasrentaablust (*return on total assets, ROA*) peetakse üheks olulisemaks suhtarvuks, mis näitab, kui palju teenis tulu iga ettevõttesse paigutatud rahaühik⁵⁹.

$$\text{kogukapitali puhasrentaablus (ROA)} = \frac{\text{puhaskasum}}{\text{kogukapital}} \quad (14)$$

Kogukapitali puhasrentaablus mõõdab kogu ettevõttesse investeeritud kapitali efektiivsust puhaskasumi genereerimisel⁶⁰. Mida kõrgem on kogukapitali rentaabluse näitaja, seda tulusam on investering. Kui antud näitaja langeb alla deposiidi intressimäära (4,5% - 4,85%), siis on otstarbekam paigutada raha mujale kõnesoleva ettevõtte asemel. Kõrgem kogukapitali puhasrentaablus näitab kõrgemat lihtaktsia ja raamatupidamisväärtuse suhet. Investorid hindavad sellise ettevõtte aktsiaid kõrgelt.

⁵⁷ Kõomägi, M. 2006. Ärirahandus, 128

⁵⁸ Samas, 128

⁵⁹ Kallam, H., jt 2003. Ärikorralduse põhiteadmised, 156

⁶⁰ Soffer, L.C., Soffer, J.S. 2003. *Financial Statements Analysis*, 105

Omakapitali rentaablus (*return on equity, ROE*) näitab aktsionäride investeringute tasuvust ja võimaldab otsustada ettevõtte juhtimise efektiivsuse üle⁶¹.

$$\text{omakapitali rentaablus (ROE)} = \frac{\text{puhaskasum}}{\text{omakapital}} \quad (15)$$

Omakapitali rentaablusnäitaja alusel saavad omanikud ülevaate investeringu tulemuslikkusest. Üldreeglina peab madala inflatsiooni korral olema omakapitali tulukus vähemalt 15%, et kindlustada aktsiaomanikele normaalne dividendide tase tulevikus. Teoreetiliselt peaks omakapitali tulukus olema vähemalt võrdne inflatsiooniga.

Pankrot (*bankruptcy*) on lootusetu maksejõuetus, mis põhjustab ettevõtte tegevuse lõpetamise ja tema kreditoride nõudmiste rahuldamise kohtumenetluse korras⁶². Pankrotis ei ole midagi iseäralikku. See on majanduse loomulik osa, mida võib vaadata, kui nõrkade välja langemist. Ettevõtte pankrotti sattumise põhjusi on väga erinevaid: majanduslikud raskused st kulud on suuremad kui tulud, maksejõuetus st ettevõtte ei suuda täita oma kohustusi, varade väärtus on väiksem kui kohustused. Eelnevalt nimetatud põhjused võib üheselt nimetada juhtimisalaseks ebakompetentsuseks.

Pankrotikordaja arvutuse valemite abil saadav informatsioon ei iseloomusta ainult ettevõtte pankrotiohtu, vaid ka ettevõtte finantsseisundit tervikuna⁶³. Uurida tuleks ettevõtte käibekapitali ja lühiajaliste kohustuste suhet, maksevõime kordajat, vara tootlikkust ja omakapitali tootlikkust⁶⁴. Ameerika Ühendriikide majandusteadlane Edward Altman on välja töötanud Z-seisu mudeli ja erinevad näitaja Z arvutus mudelid pankroti ennustamiseks⁶⁵.

$$Z = 6,56x_1 + 3,26x_2 + 6,72x_3 + 1,05x_4, \quad (16)$$

kus:

$x_1 = (\text{käibevara} - \text{lühiajalised kohustused}) / \text{varad}$;

⁶¹ Kõomägi, M. 2006. Ärirahandus, 128

⁶² Pankrotiseadus, RT I 2003, 17, 95

⁶³ Teearu, A., Krumm, E. 2005. Ettevõtte finantsjuhtimine, 33

⁶⁴ Kallas, K., Gramider-Laur, E. 2001. Majandusarvestus ja Finantsjuhtimine II, 93-94

⁶⁵ Samas, 96

$x_2 =$ jaotamata kasum / varad;

$x_3 =$ ärikasum / varad;

$x_4 =$ omakapital / kohustused.

Altmani Z-seisu võrrandi kordajad tähistavad järgmist⁶⁶:

x_1 – maksevõime näitaja;

x_2 – näitab, missugune osa varadest on seotud akumulieeritud kasumi arvel;

x_3 – varade rentaabluse näitaja;

x_4 – finantsvõimenduse näitaja.

Lõpptulemusena saadud näitaja (Z) abil saab hinnata ettevõtte finantsseisundit, kui:

$Z > 2,6$ finantsseisund on hea;

$Z < 1,1$ suur pankroti oht;

$Z = 1,1 - 2,6$ finantsseisund on ebastabiilne.

Samas tuleks arvesse võtta, et Altmani Z-seisu võrrand on saadud konkreetsete USA ettevõtete majandusnäitajate matemaatilis-statistilise analüüsi tulemusel⁶⁷, mis ei anna alati arvestatavat tulemust Eesti tingimustes.

Turul noteerimata ettevõtete jaoks oleks sobiv kasutada näitaja Z viie liidetava summa järgnevat varianti⁶⁸:

$$\begin{aligned} & \text{käibevara} && (17) \\ 1. & \frac{\text{---}}{\text{aktivad}} \times 0,7 \\ & \text{jaotamata kasum} \\ 2. & \frac{\text{---}}{\text{aktivad}} \times 0,8 \\ & \text{kasum enne maksustamist} \\ 3. & \frac{\text{---}}{\text{aktivad}} \times 3,1 \end{aligned}$$

⁶⁶ Teearu, A., Krumm, E. 2005. Ettevõtte finantsjuhtimine, 34

⁶⁷ Aruste, V. 2006. Finantsanalüüs ja -planeerimine, 49

⁶⁸ Finantsjuhtimise käsiraamat 2001: 1

$$4. \frac{\text{omakapital}}{\text{kohustused}} \times 0,4$$

$$5. \frac{\text{müügikäive}}{\text{aktivad}}$$

Kui saadud näitaja $Z < 1,22$ on pankroti tõenäosus ülisuur, kui $Z \leq 2,9$ on pankrot ebatõenäoline. Olukordades, kus Z jääb nende kahe näitaja vahele, on tegemist määramatu finantssituatsiooniga, mis võib areneda mõlemas suunas.

Altman soovitab ka nn ekspressanalüüsi. Sellisel juhul on Z kahe liidetava summa.

$$1. -1,0736 \times \frac{\text{käibekapital}}{\text{lühiajalised kohustused}} - 0,3877 \quad (18)$$

$$2. 0,579 \times \frac{\text{kohustused}}{\text{passivad}}$$

Tulemuse korral $Z > 1$ on pankroti tõenäosus suur, $Z < 0$ puhul on ettevõtte finantsolukord stabiilne.

Võrreldes mitme perioodi pankrotikordajaid saame ettevõtte finantsseisundi muutumise suuna ja ulatuse. Paljud ettevõtted võivad olla aeg-ajalt maksejõuetud, kuid hoolimata sellest nad ei pankrotistu. Ettevõtte maksejõuetus oleneb paljudest asjaoludest ja seda, kas ettevõtet tabab pankrott ei ole võimalik 100% prognoosida.

2. LOGISTIKAETTEVÖTTE X FINANTSNÄITAJATE ANALÜÜS

Lõputöö empiirilise osa valimiks oli konkreetne logistikaettevõtte X. Logistikaettevõtte X asutati 1995. aasta mais. Alates 2002. aastast on ettevõtte Eesti Ekspedeerijate Agentuuri ning alates 2003 FIATA (International Federation of Freight Forwarders Association) liige. Logistikaettevõtte X põhitegevuseks on logistikateenuste osutamine sh kaupade ekspedeerimine, terminalide opereerimine, laevade agenteerimine ja tolliagentuuri teenused. Ettevõtte pakub oma teenuseid nii import-, eksport- kui ka transiitkaubavoogude teenindamiseks korraldades kaupade (sh. konteinerites) mere- ja maismaa transporti.

Ettevõtte finantsseisundi hindamiseks kogus lõputöö autor andmeid uuritava ettevõtte nelja majandusaasta aruannetest (2005 – 2008), et täpsemalt hinnata muutusi ettevõtte finantsseisundis. Kogutud andmeid töödeldi teoreetilises osas esitatud valemite abil. Finantsaruandeid kohandati analüüside tegemiseks vastavate tabelite abil. Tabelis toodud andmetest ülevaate saamiseks esitas lõputöö autor graafikuid tulp- ja joondiagrammidena.

Uurimine on plaanimine, täitmise ja juurdlemise protsess, et leida vastuseid spetsiifilistele küsimustele. Saamaks usaldusväärseid vastuseid küsimustele, on vaja teha juurdlus süstemaatiliselt.⁶⁹ Lähtudes lõputöö spetsiifikast kasutati antud uurimuse teostamiseks kvantitatiivset uurimismeetodit – dokumendi analüüsi⁷⁰. Lõputöö empiiriline osa tugines ettevõtte raamatupidamise aastaaruannetele.

Finantsaruannete uurimiseks kasutati järgmisi meetodeid:

- horisontaalanalüüsi – võrreldi aruandeaasta näitajaid eelmiste aastate samade näitajatega ning toodi välja muutused;
- vertikaalanalüüsi – analüüsiti finantsaruannete andmete omavahelisi seoseid;
- suhtarvuanalüüsi – toodi välja finantsnäitajate seosed ja nende alusel tehti võrdlev analüüs;
- ettevõtte pankrotiohu analüüsi.

⁶⁹ Ghauri, P., Grønhaug, K. 2004. Äriuuringu meetodid, 14

⁷⁰ Samas, 1

Hinnangu andmiseks ettevõtte finantsseisundile teostas lõputöö autor ettevõtte bilansi ja kasumiaruande horisontaal- ja vertikaalanalüüsi. Analüüsi käigus uuriti, millised muutused olid ettevõttes toimunud ja selgitati välja muutuste põhjused. Analüüsitava ettevõtte puhul oli võrreldud nelja aasta kasumiaruande (lisa 1) ja bilansi (lisa 2) näitajaid. Eesmärgiks oli kindlaks teha, kuidas arvnäitajad aruandes olid muutunud, võrreldes eelnevate aastatega ja kas muutused olid positiivsed või vastupidi.

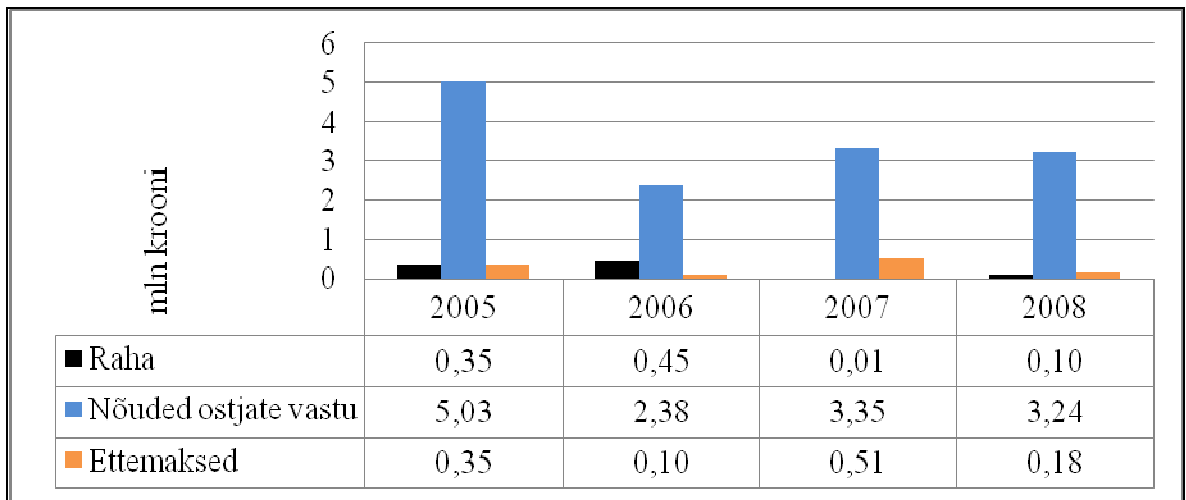
Suhtarvude alusel hinnati ettevõtte positsiooni tervikuna, et teada saada, millistes valdkondades probleemid esinesid. Suhtarvude eesmärgiks oli leida ettevõtte valmidus täita oma võlakohustusi, vara kasutamise efektiivsust müügitulu genereerimisel, oma- ja võõrkapitali struktuuri ning erinevate majandusnäitajate tasuvust.

Pankrotiohu analüüsimisel andis lõputöö autor hinnangu ettevõtet tulevikus ees ootavatele probleemidele või mis võiks olla abistavaks faktoriks, et ettevõtte saaks edasi eksisteerida. Analüüsimisel vaadeldi kõiki majanduslikke nähtusi vastastikusel seoses ja sõltuvuses, kasutades võrdlemise meetodeid. Analüüsi tulemustest tehti üldistatud järeldused ja soovitused ettevõtte edasiseks tegevuseks.

Kasumiaruande horisontaalanalüüsist (lisa 3) selgus, et ettevõtte tulemused olid viimasel kahel aastal paranenud. Kui 2005. aastal oli kahjum 4,3 miljonit krooni, siis 2008. aastal oli saavutatud kasum 0,05 miljonit. Samas, kui müügi käibe oli alates 2007. aastast vähenenud 43% võrreldes 2005. aastaga. Müügi käibe languse põhjuseks oli ebaefektiivse RO-RO laevaliini (Lübeck – Tallinna) sulgemine, millest oli tingitud ka müüdü toodangu kulude 45% ja üldhalduskulude 29% vähenemine. 2008. aastal oli üldhalduskulud 40% võrreldes 2007. aastaga kasvanud uue terminali avamise tõttu, sellega seoses oli kasvanud töötajate arv 2008. aasta lõpuks üheksalt kahekümneni.

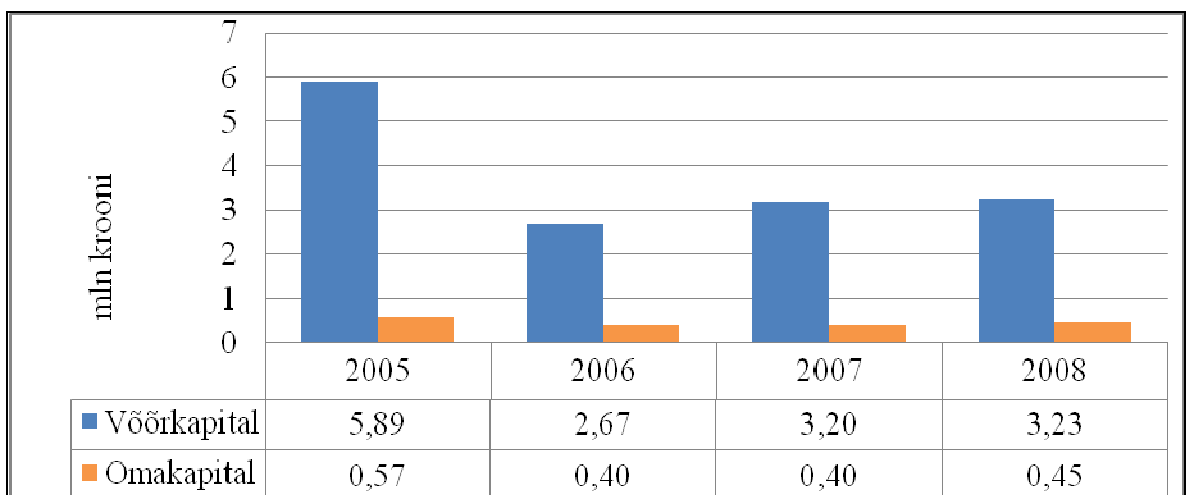
Bilansi horisontaalanalüüs (lisa 4) näitas, et aktivas oli raha 2008. aastal vähenenud 12% võrreldes 2007. aastaga. Nõuded ostjate vastu 2008. aastal vähenesid võrreldes 2007. aastaga 1% võrra. Kõige märkimisväärselt alanesid nõuded ostjate vastu 36% 2008. aastal võrreldes 2005. aastaga, selle situatsiooni põhjuseks võis pidada müügi käibe vähenemist 45,0 miljonilt kroonilt 2005. aastal 28,0 miljoni kroonini 2008. aastal. Ettevõtte

käibevarad stabiliseerusid 2008. aastal, võrreldes 2006. aastaga olid käibevarad tõusvas trendis (joonis 1).

Joonis 1. Käibevarade struktuur (2005 – 2008)⁷¹

Muudatused bilansi passivas olid toimunud sarnaselt aktivaga. Suurima muutusega olid lühiajalised võlakohustused e võõrkapital, mis oli vähenenud 2006. aastal 55% võrreldes 2005. aastaga (joonis 2).

Joonis 2. Finantseerimise allikad⁷²

⁷¹ Allikas: lisa 2. Autori koostatud.

⁷² Samas

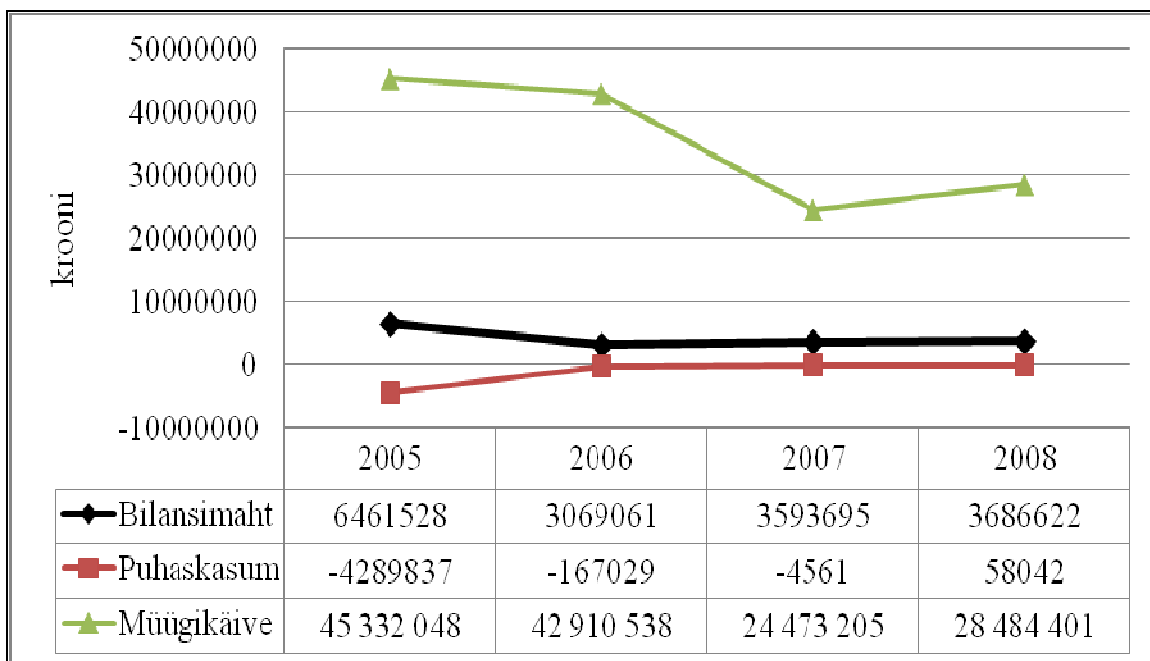
Ettevõtte passiva koosnes peamiselt võõrkapitalist (tabel 1). Võõrkapitali ja omakapitali osakaalu muutumine oli püsinud tasakaalus passiva muutumisega. 2006. aastal oli võrreldes 2005. aastaga võõrkapitali osakaal vähenenud ja omakapitali osakaal suurenenud, mis olid tingitud aruandeaasta kasumi suurenemisest. Omakapitali osakaalu suurenemise trend oli jätkunud ka 2008. aastal.

Tabel 1. Ettevõtte finantseerimise allikad (2005 – 2008)⁷³

Aasta	2005		2006		2007		2008	
Passiva	eek	%	eek	%	eek	%	eek	%
Võõrkapital	5 894 450	91%	2 669 011	87%	3 198 205	89%	3 233 090	88%
Omakapital	567 078	9%	400 050	13%	395 490	11%	453 532	12%
Passiva kokku	6 461 528	100%	3 069 061	100%	3 593 695	100%	3 686 622	100%

Ettevõtte bilansimaht oli vähenenud 53% 2006. majandusaastal võrreldes 2005. majandusaastaga (joonis 3). Järgnevatel 2007. - ja 2008. aastal oli bilansimaht suurenenud vastavalt 17% ja 3%. Muutused olid seotud müügikäibe muutusega ja kasumi kasvuga. Jooniselt nr 3 on näha, et 2005. aasta kõrge müügikäive ei olnud kasumit tootnud, vaid vastupidi oli tekitanud kahjumi. Nagu eelpool kirjeldatud, oli selle põhjuseks ebaefektiivse laevaliini teenindamine.

⁷³ Allikas: lisa 2. Autori koostatud.

Joonis 3. Bilansimahu dünaamika⁷⁴

Kasumiaruande vertikaalanalüüsis (lisa 5) oli baassummaks müügitulu ja teised kasumiaruande kirjed olid esitatud müügitulust protsentides. Peamised muutused olid toimunud müüdüd toodangu kulus, mis oli vähenenud aasta-aastalt, 2005. aastal moodustas müüdüd toodangu kulu 94% müügitulust, vähenedes 2008. aastal 79% müügitulust. Kasvutendentsi näitasid üldhalduskulud, kui 2005. aastal moodustasid üldhalduskulud 15% müügitulust, siis 2008. aastal oli suurenemine 21% müügitulust. Peamiselt oli antud näitaja suurenemine tingitud ettevõtte laienemisest, millega seoses oli töötajate arv suurenenud.

Bilansi vertikaalanalüüsis (lisa 6) selgus, et peamised muutused aktivas toimusid käibevarade osas, seda eelkõige nõuete ja materiaalse põhivara osas, võrrelduna kogu varaga. Nõuded ostjate vastu moodustasid kogu varast 2008. aastal 93% võrreldes 2006. aastaga oli sama näitaja 81%. Materiaalse põhivara osakaal koguvarast moodustas 2008. aastal 5%, mis oli vähenenud võrreldes 2005. aastaga 6%.

Passivas oli näha lühiajaliste kohustuste osakaalu vähenemist, kõige suurem muutus oli toimunud kirjel kohustused hankijate ees 20%, kui 2005. aastal oli antud näitaja 91%, siis võrreldes 2008. aastaga, kus kirje kohustused hankijate ees osakaal kogu passivast

⁷⁴ Allikas: lisa 1;2. Autori koostatud.

moodustas 71%. Aastal 2005 oli omakapitali osakaal 9% varade kätteallikatest. Järgnevatel aastatel oli omakapitali osakaal suurenenud, moodustades 2008. aastal 12% varade kätteallikast. Omakapitali osakaal oli püsinud stabiilsena viimase kolme aasta lõikes, muutudes 1% - 2%.

Maksevõime suhtarvud (tabel 2) näitasid, et analüüsitava ettevõtte oli **puhaskäibekapitali** näitaja viimasel kolmel aastal olnud positiivne. Positiivne puhaskäibekapital näitas, et ettevõtte oli maksevõimeline ja suutis lühiajaliste kohustustega toime tulla. Ettevõtte suutis katta lühiajalised kohustused käibevaradega. Tabelis nr 2 on näha, et käibevaradesse oli suunatud pikaajalisi finantseerimise allikaid – omakapitali 2007. aastal 313 148 krooni ja 2008. aastal 281 663 krooni.

Lühiajalise võla kattekordaja (tabel 2) näitas, mitu korda ettevõtte käibevara ületas lühiajalisi kohustusi. Vastavalt teoreetilises osas refereeritud⁷⁵ üldtuntud seisukohtadele jääb lühiajalise võla kattekordaja hea tulemus vahemikku 1,6 – 2. Analüüsitava ettevõtte lühiajalise võla kattekordaja näitas, et 2005. aastal oli ettevõttel olemas käibevara 0,97 krooni 1,00 krooni lühiajaliste kohustuste tagamiseks. 2006. aastal olid vastavad näitajad paranenud, 1,10 krooni käibevara oli 1,00 krooni lühiajaliste kohustuste tagamiseks. 2007. aastal jäi lühiajalise võla kattekoradaja 2006. aasta tasemele. 2008. aastal oli lühiajalise võla kattekordaja näitaja vähenenud 1,09 kroonini, mis oli tingitud lühiajaliste kohustuste suuremast kasvust võrreldes käibevarade kasvuga. Madal maksevõime tase võib ettevõttel tulevikus tekitada raskusi lühiajaliste võlgade tasumisel.

Statistikaameti andmetel⁷⁶ oli 2005. aastal samasse gruppi kuuluvate ettevõtete lühiajalise võla kattekordaja mediaan näitaja 1,47 ja 1. kvartiil näitaja 0,72; 2006. aastal mediaan näitaja 1,44 ja 1. kvartiil näitaja 0,74; 2007. aastal mediaan näitaja 1,23 ja 1. kvartiil näitaja 0,6; seega võis ettevõtte tulemust pidada rahuldavaks võrreldes samasse gruppi kuuluvate ettevõtete tulemusega.

Hinnates **likviidsuskordaja** (tabel 2) näitajaid hindamisskaala⁷⁷ järgi, siis oli analüüsitava ettevõtte tulemused head, tulemus oli suurem kui 0,9. Suhtarvu väärtus oli tõusnud 2005.

⁷⁵ Kallam, H., jt 2003. Ärikorralduse põhiteadmised, 153

⁷⁶ Statistikaamet. Ettevõtete asendikeskmised suhtarvud (kvartiilid, mediaan) tegevusala järgi <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/28.02.2009>

⁷⁷ Kallam, H., jt 2003. Ärikorralduse põhiteadmised, 154

aastal 0,91-lt 1,06-ni 2006. aastal, 2007. aastal 1,08-le. Statistikaameti andmetel olid samasse gruppi kuuluvate ettevõtete likviidsuskordaja näitajad järgmised: 2005. aastal mediaan 1,31 ja 1. kvartiil 0,61; 2006. aastal mediaan 1,38 ja 1. kvartiil 0,67, 2007. aastal mediaan 1,15 ja 1. kvartiil 0,55, seega olid analüüsitava ettevõtte tulemused võrreldes teiste samasse gruppi kuuluvate ettevõtetega head.

2008. aastal oli küll analüüsitava ettevõtte näitaja langenud 1,03-ni, kuid siiski oli ettevõtte võimeline kiiresti likvideerima lühiajalisi võlgnevusi: õigeaegselt tasuma kohustused hankijate ees, tasuma maksud ja töötajatele palgad.

Rahaliste vahendite taseme suhtarv (tabel 2) näitas, et ettevõtte kasutas oma vaba raha efektiivselt, kuna aastate lõikes oli tulemus väiksem kui 1. See tähendas, et raha jääk oli väike ning kogu vaba raha oli kasutatud otstarbekalt.

Tabel 2. Maksevõime suhtarvud (2005 – 2008)⁷⁸

Maksevõime näitajad	2008	2007	2006	2005
Puhaskäibekapital (valem 1)	281 463	313 148	262 308	-155 823
Lühiajalise võla kattekordaja (valem 2)	1,09	1,10	1,10	0,97
Likviidsuskordaja (valem 3)	1,03	1,08	1,06	0,91
Rahaliste vahendite tase (valem 4)	0,03	0,04	0,17	0,06

Ettevõtte tegevuses oli oluline teada, kuidas nõuded ostjate vastu olid juhitud ja kui pikk oli raha laekumise periood. Pikk raha laekumise periood vähendab ettevõtte likviidsust, samas tuleb arvestada maksetingimuste karmistamisega kaasnevat ohtu konkurentsivõimelisusele. **Raha keskmise laekumise perioodi** (tabel 3) leidmiseks oli kõigepealt arvatud keskmine debitoorne võlg ja seejärel laekumisperiood päevades. Raha keskmine laekumisperiood iseloomustas ettevõtte krediitpoliitikat. Logistikaettevõtte X oli kehtestanud ostjatele maksetingimuseks 14 päeva. Aastate lõikes raha keskmise laekumise perioodi analüüsid selgus, et klientide maksedistsipliin oli halb. Ostjad olid ületanud

⁷⁸ Allikas: lisa 2. Autori koostatud.

maksetähtaegu aastate lõikes ligikaudu 2,5 korda. Nõuetega seotud suhtarvu parandamiseks tuleks jälgida klientide maksedistsipliini ja keelduda krediteerimast ettevõtteid, kes on varem eksinud. Pikk raha laekumise periood võib edaspidi analüüsitaval ettevõttel tekitada raskusi lühiajaliste kohustuste täitmisel.

Tabel 3. Raha keskmine laekumise periood (2005 – 2008)⁷⁹

Aasta	2008	2007	2006	2005
Keskmine debitoorne võlg (valem 6)	2 789 015	2 426 051	3 141 504	4 597 367
Raha keskmine laekumise periood päevades (valem 5)	35,74	36,18	26,72	37,02

Maksevõime analüüsimisel oli oluline suhtarv **võlakordaja** (tabel 4), kus olid eristatud võõrkapitali ja omakapitali osad. Analüüsitava ettevõtte sõltuvus võõrkapitalist oli väga kõrge. Kogukapitalist moodustas ettevõtte võlgnevus 2005. aastal 0,91, aastate lõikes oli küll näha kohustuste osakaalu vähenemist, langedes 2008. aastal 0,88 ja omakapitali osakaalu kasvu, kuid kreditorid eelistaksid näha võlakordajat 0,50 lähedal, sest siis on nende risk väiksem. Edaspidi, kui ettevõtte sooviks laenu võtta, võivad laenuandjad kehtestada kõrge intressimäära.

Statistikaameti andmetel⁸⁰ olid samasse gruppi kuuluvate ettevõtete näitajad järgmised: 2005. aastal 3. kvartiil 1,09, mediaan 0,19 ja 1. kvartiil 0, 2006. aastal 3. kvartiil 1,28, mediaan 0,32 ja 1. kvartiil 0, 2007. aastal 3. kvartiil 1,55, mediaan 0,47 ja 1. kvartiil 0. Võrreldes analüüsitava ettevõtte võlakordaja näitajaid samasse gruppi kuuluvate ettevõtete võlakordaja näitajatega selgus, et ettevõtte tulemused olid 3. kvartiili ja mediaani vahel, sellega seoses võis järeldada, et Eestis oli üldiselt kõrge võlakordaja näitaja.

Omakapitali võlasiduvus (tabel 4) näitas, et ettevõtte võõrkapitali suurus oli 2008. aastal 7,13 korda suurem, kui omakapital. Kõige suurem oli see 2005. aastal 10,39, järgnevatel aastatel oli tasapisi langenud, kuid siiski oli antud näitaja liiga kõrge. Analüüsitava

⁷⁹ Allikas: lisa 2. Autori koostatud.

⁸⁰ Statistikaamet. Ettevõtete asendikeskmised suhtarvud (kvartiilid, mediaan) tegevusala järgi <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/28.02.2009>

ettevõtte omakapitali võlakordaja kõrge näitaja oli märgiks, et juhul, kui ei suudeta tasuda lühiajalisi kohustusi võib ettevõtte omanikel tulevikus tekkida risk kaotada ettevõttesse paigutatud raha.

Omakapitali kordisti (tabel 4) suhtarv näitas, mitu korda ületas vara omakapitali. Ettevõtte varad ületasid omakapitali 2005. aastal 11,39 korda, mis oli langenud 2008. aastaks 3,26 võrra. Omakapitali kordisti näitaja vähenemine 2008. aastal oli tingitud analüüsitava ettevõtte efektiivsemast tegevusest, võrreldes 2005. aastaga oli müügikäive vähenenud, kuid väiksema müügikäibega suudeti toota kasumit, mis omakorda suurendas omakapitali osatähtsust varades.

Soliidsuskordaja (tabel 4) näitas omakapitali osakaalu finantseerimisallikate üldsummast. Soliidsuskordaja oli 2005. aasta näitajalt 0,09 tõusnud 2008. aastal näitjani 0,12. Näitajate tõusev trend oli märgiks, et omanike panus ettevõttesse oli suurenenud.

Statistikaameti andmetel⁸¹ olid samasse gruppi kuuluvate soliiduskordaja näitajad järgmised: 2005. aastal mediaan 0,51 ja 1. kvartiil 0,27, 2006. aastal mediaan 0,47 ja 1. kvartiil 0,23, 2007. aastal mediaan 0,43 ja 1. kvartiil 0,19. Analüüsitava ettevõtte näitajad olid võrreldes teiste samasse gruppi kuuluvate ettevõtetega halvad. Madal omakapitali osatähtsus kogukapitalist suurendab omanike ja kreditoride riski. Näitaja jäi alla üldtunnustatud piiri, milleks oli vähemalt 0,30.

Tabel 4. Kapitali struktuuri näitajad⁸²

Aasta	2008	2007	2006	2005
Võlakordaja (valem 7)	0,88	0,89	0,87	0,91
Omakapitali võlasiduvus (valem 8)	7,13	8,09	6,67	10,39
Omandikordisti (valem 9)	8,13	9,09	7,67	11,39
Soliidsuskordaja (valem 10)	0,12	0,11	0,13	0,09

⁸¹ Statistikaamet. Ettevõtete asendikeskmised suhtarvud (kvartiilid, mediaan) tegevusala järgi
<http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/> 28.02.2009

⁸² Allikas: lisa 2. Autori koostatud.

Rentaablus- e tasuvusanalüüsi abil leitud rentaabluise suhtarvud mõõtsid, kui efektiivselt suutis ettevõtte juhtkond genereerida kasumit läbimüügilt, koguvaralt ja omakapitalilt (tabel 5).

Müügikäibe puhasrentaabluise (tabel 5) näitajad olid analüüsitaval ettevõttel väga madalad, vahemikus -9,46% kuni 0,2%. Alates 2006. aastast oli antud näitaja teinud suure tõusu, olles 2005. aastal -9,46% ning tõustes 2006. aastaks -0,39%. Edaspidistel aastal oli müügikäibe puhasrentaablus järk-järgult kasvanud, moodustades 2008. aastaks 0,20%. Tõusvas trendis liikuv näitaja oli ettevõtte seisukohast hea tulemus, näitas, et ettevõtte oli saanud kulud kontrolli alla. Mida kõrgem oli näitaja, seda paremini oli ettevõtte tegevus organiseeritud.

Statistikaameti andmetel⁸³ olid samasse gruppi kuuluvate ettevõtete müügikäibe puhasrentaabluise näitajad aastate lõikes kõrgemad, kui analüüsitaval ettevõttel, mediaan näitajad olid üle 3,6% ja 1. kvartiil jäi vahemikku -1,27% kuni 0,28%.

Ettevõtte **müügikäibe ärirentaabluise** (tabel 5) tase oli kasvanud -9,25% 2005. aastal 0,41% 2008. aastal. Antud näitaja suurenemine tähendas, et ettevõtte tegevuskulud olid vähenenud võrreldes müügikäibega.

Statistikaameti andmetel⁸⁴ olid samasse gruppi kuuluvate ettevõtete müügikäibe ärirentaabluise näitajad järgevad: 2005. aastal mediaan 4,28% ja 1. kvartiil -1,07%, 2006. aastal mediaan 6,4% ja 1. kvartiil 0,8%, 2007. aastal mediaan 4,26% ja 1. kvartiil -0,34%. Võrreldes analüüsitava ettevõtte tulemusi teiste samasse grupi kuuluvate ettevõtetega võis väita, et ettevõttel olid küll antud näitaja tulemused aasta-aastalt paranenud, kuid siiski jäid madalale tasemele.

Edaspidi, kui analüüsitav ettevõtte suudab suurendada müügikäivet, säilitades sama tegevuskulude taseme, paraneks müügikäibe ärirentaabluise näitaja ja ettevõtte jätkusuutlikkusele oleks see hea märk.

Analüüsitava ettevõtte **kogukapitali puhasrentaablus (ROA)** (tabel 5) oli alates 2005. aastast järjest suurenenud, -66,39% 2005. aastal saavutades tulemuseks 1,57% 2008. aastal. Antud näitaja andis tunnistust järjest efektiivsemast varade kasutamisest. Ettevõtte vara all olev 1 kroon suutis teenida 2008. aastal 0,016 senti puhaskasumit, 2005. aastal tootis

⁸³ Statistikaamet. Ettevõtete asendikeskmised suhtarvud (kvartiilid, mediaan) tegevusala järgi <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/28.02.2009>

⁸⁴ Samas

ettevõtte vara all olev 1 kroon kahjumit 0,66 senti. Analüüsitava ettevõtte tootlikkus oli kasvanud aasta-aastalt, saavutades 2008. aastal positiivse tulemuse.

Statistikaameti andmetel⁸⁵ olid samasse gruppi kuuluvate ettevõtete kogukapitali puhasrentaabluse näitajad järges: 2005. aastal mediaan 6,95% ja 1. kvartiil -1,75%, 2006. aastal mediaan 9,46% ja 1. kvartiil 0,19%, 2007. aastal mediaan 5,86% ja 1. kvartiil -2,04%. Võrreldes analüüsitava ettevõtte kogukapitali puhasrentaabluse näitajaid samasse gruppi kuuluvate ettevõtete tulemustega, jäid analüüsitava ettevõttele antud näitajad alla keskmise, kuid ei olnud ka alla 1. kvartiili näitaja.

Omakapitali puhasrentaablus (ROE) (tabel 5) näitaja oli kasvanud -756,5% 2005. aastal 12,80% 2008. aastal. Analüüsitava ettevõtte omakapitali rentaablu näitaja tõus 2008. aastal andis tunnistust omakapitali osatähtsuse suurenemisele võrreldes võõrkapitaliga kasumi genereerimisel. Omanikele on kasulik, kui näitaja on kõrgem, kõrgem näitaja kindlustab omanikele äritegevuse parema tulemuse ja vastavalt ka kõrgema dividendide taseme. Võrreldes analüüsitava ettevõtte omakapitali tulukust inflatsiooniga, olid ettevõtte omakapitali rentaablu näitajad kuni 2008. aastani väiksemad, kui Eesti inflatsiooni tase. Statistikaameti andmetel⁸⁶ oli Eestis inflatsioon 2005. aastal 4,1%, 2006. aastal 4,4%, 2007. aastal 6,7%, 2008. aastal 10,6%. Analüüsitava ettevõtte omakapitali tulukus oli 2008. aastal ületanud üldise Eesti inflatsiooni taseme 2,2%, mis andis kinnitust, et omanike poolt ettevõttesse paigutatud raha muutus tootlikumaks ja omanikel on tulevikus võimalik saada kompensatsiooni raha paigutamise eest ettevõttesse.

Statistikaameti andmetel⁸⁷ olid samasse gruppi kuuluvate ettevõtete omakapitali puhasrentaabluse näitajad järges: 2005. aastal mediaan 19,28% ja 1. kvartiil -0,86%, 2006. aastal mediaan 26,38% ja 1. kvartiil 1,98%, 2007. aastal mediaan 19,43% ja 1. kvartiil 0%. Võrreldes analüüsitava ettevõtte tulemusi teiste samasse gruppi kuuluvate ettevõtetega võis väita, et ettevõttele olid küll omakapitali puhasrentaabluse näitaja tulemused aasta-aastalt paranenud, kuid siiski jäid kuni 2008. aastani väga madalale tasemele.

⁸⁵ Statistikaamet. Ettevõtete asendikeskmised suhtarvud (kvartiilid, mediaan) tegevusala järgi <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/28.02.2009>

⁸⁶ Statistikaamet. Tarbijahindade harmoneeritud indeksi (THHI) aastakeskmise muutus <http://www.stat.ee/?id=29965&highlight=inflatsioon> 15.03.2009

⁸⁷ Statistikaamet. Ettevõtete asendikeskmised suhtarvud (kvartiilid, mediaan) tegevusala järgi <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/28.02.2009>

Tabel 5. Tasuvuse näitajad⁸⁸

Aasta	2008	2007	2006	2005
Müügikäibe puhasrentaablus (valem 12)	0,20%	-0,02%	-0,39%	-9,46%
Müügikäibe ärirentaablus (valem 13)	0,41%	0,04%	-0,17%	-9,25%
Kogukapitali puhasrentaablus (ROA) (valem 14)	1,57%	-0,13%	-5,44%	-66,39%
Omakapitali rentaablus (ROE) (valem 15)	12,80%	-11,53%	-41,75%	-756,5%

Ettevõtte pankroti eelse seisundi analüüsiks uuris lõputöö autor käibekapitali ja lühiajaliste kohustuste suhet, likviidsuskordaja näitajaid, võlakordaja näitajaid, varade tootlikkust, omakapitali puhasrentaabluse näitajaid ja Altmani Z-seisu mudeli näitajaid.

Logistikaettevõtte X käibekapitali ja lühiajaliste kohustuste suhte alusel (tabel 2) oli arvatud lühiajalise võla kattekordaja, mille tulemused aastate lõikes olid järgmised: 2008 – 1,09; 2007 – 1,10; 2006 – 1,10; 2005 – 0,97. Nagu juba suhtarvu analüüsist selgus oli analüüsitava ettevõtte likviidsussuhe mitterahuldav. Pankroti eelse seisundi analüüsil peaks likviidsus näitaja olema vähemalt 1,60 või üle selle. Langev kattekordaja 2008. aastal näitas, et seisund oli halvenenud. Käibekapitalist moodustas suure osa nõuded ostjate vastu, mis olid finantseeritud kohustustega hankijate ees. Kui hankijad karmistavad nõudeid ettevõtte poolt tasumata arvete osas, võivad analüüsitava logistikaettevõttel tekkida makseraskused, sest ostjate maksedistsipliin on väga madal.

Likviidsus kordaja näitajad (tabel 2) 2008 – 1,03; 2007 – 1,08; 2006 – 1,06; 2005 – 0,91. Hinadmisskaala järgi olid näitajad head, suuremad kui 0,9. Ettevõtte oli võimeline kiiresti likvideerima võlgnevusi.

⁸⁸ Allikas: lisa 1; 2. Autori koostatud.

Võlakordaja näitajaid (tabel 4) võrreldes olid need 2005 – 2008 aastal püsinud stabiilsetena 0,87 – 0,91. Analüüsitava ettevõtte sõltuvus võõrkapitalist oli väga kõrge. Võlakordaja kõrge näitaja andis tunnistust sellest, et ettevõtte kapitalistruktuur võib tulevikus tekitada makseraskusi.

Varade tootlikkus (tabel 5) oli ettevõttel tõusnud, kui 2005. aastal oli näitaja -66,39%, siis 2008. aastal oli see juba 1,57%. Varade tootlikus oli paranenud, olemasolevate varadega hakati teenima rohkem kasumit.

Omakapitali puhasrentaabluse (tabel 5) näitajad olid tõusnud 2005. aastal -756,5% 2008. aastal 12,80%. Tõusev näitaja oli ettevõtte seisukohast hea tulemus, sest see andis tunnistust omakapitali osakaalu suurenemisele võrreldes võõrkapitaliga kasumi genereerimisel.

Altmani Z-seisu võrrandiga saadud näitajad (tabel 6) olid halvad, mis näitasid, et logistika ettevõtte X oleks pidanud juba viimased neli aastat olema pankrotis. Kuid ettevõtte eksisteerib siiski, tal läheb aina paremini ja oli näha, et ettevõtte jääb püsima.

Tabel 6. Altman Z-seisu võrrand⁸⁹

Aasta	2008	2007	2006	2005
$X_1 = (\text{käibevara} - \text{Lühiajalised kohustused}) / \text{Varad kokku}$	0,08	0,09	0,09	-0,02
$X_2 = \text{Jaotamata kasum (kahjum)} / \text{Varad kokku}$	-2,71	-2,80	-3,27	-1,53
$X_3 = \text{Ärikasum} / \text{Varad kokku}$	0,03	0,00	-0,02	-0,65
$X_4 = \text{Omakapital} / \text{Kohustused kokku}$	0,14	0,12	0,15	0,10
$Z = 6,56x_1 + 3,26x_2 + 6,72 x_3 + 1,05x_4$	-7,97	-8,39	-10,11	-9,40

⁸⁹ Allikas: lisa 1; 2. Autori koostatud.

Teise variandina soovitatakse arvutada **pankroti näitaja Z** (tabel 7) viie liidetava summana. Saadud näitaja Z tulemused olid suuremad, kui 2,9, seega oli analüüsitava ettevõtte pankrotioht ebatõenäoline.

Tabel 7. Pankroti näitaja Z⁹⁰

Aasta	2008	2007	2006	2005
1. Käibevara / Varad kokku x 0,7	0,67	0,68	0,67	0,62
2. Jaotamata kasum (kahjum) / Varad kokku	-2,17	-2,24	-2,62	-1,22
3. Kasum enne maksustamist / Varad kokku	0,05	0,00	-0,17	-2,06
4. Omakapital / kohustused x 0,4	0,06	0,05	0,06	0,04
5. Müügikäive / Varad kokku	7,73	6,81	13,98	7,02
Näitaja Z	6,33	5,30	11,92	4,40

Altman soovitab ka nn **ekspressanalüüsi**, mille korral oli Z (tabel 8) arvutatud kahe liidetava summana. Logistikaettevõtte X näitajate alusel arvutatud ekspressnäitaja $Z < 0$, st oli negatiivne. Negatiivne näitaja oli tõestuseks selle kohta, et ettevõtte finantsolukord oli stabiilne.

Tabel 8. Pankroti ekspressanalüüs⁹¹

Aasta	2008	2007	2006	2005
1. $-1,736 * (\text{käibevara} / \text{lühiajalised kohustused}) - 0,3877$	-1,55	-1,57	-1,57	-1,43
2. $0,579 * \text{Lühiajalised kohustused} / \text{Kohustused kokku}$	0,51	0,52	0,50	0,53
Z ekspressnäitaja	-1,05	-1,05	-1,06	-0,90

⁹⁰ Allikas: lisa 1; 2. Autori koostatud.

⁹¹ Samas

Pankrotiohu analüüsimisel erinevate meetoditega, selgus, et ettevõtte püsima jäämist ohustasid liiga madal lühiajalise võla kattekordaja ja kõrge võlakordaja. Ettevõtte pankroti eelse seisundi määramise testid aga andsid ettevõtte finantsseisukorrale hea hinnangu va Altmani Z-seisu võrrandiga saadud tulemused, kuid samas tuleks ettevõttel arvestada ka nende näitajate ohumärkidega tulevikus.

KOKKUVÕTE

Lõputöö eesmärgiks oli finantsanalüüsi erinevate meetodite abil välja selgitada logistikaettevõtte X nõrgad kohad rahandussüsteemis, mis võivad tekitada probleeme tulevikus. Hinnati logistikaga tegeleva ettevõtte finantsseisundit ja tulemusi finantsanalüüsi abil. Finantsanalüüs teostati uuritava ettevõtte 2005 – 2008 aasta bilansi ja kasumiaruande põhjal, mille alusel oli antud ülevaade ettevõtte finantsilisest olukorrast.

Lõputöö teostamiseks olid püstitatud ülesanded, mis said ka täidetud. Autor andis teoreetilise ülevaate erinevatest finantsanalüüsi meetoditest ja analüüsis logistikaettevõtte X finantsnäitajaid erinevate finantsanalüüsi meetodite abil ning teostas võrdlust teiste samasse gruppi kuuluvate ettevõtete näitajatega.

Kasumiaruande ja bilansi horisontaalanalüüs näitas, et ettevõtte tulemused olid viimasel kahel aastal paranenud, müügikäibe vähenemine oli kaasa toonud kasumi kasvu. Sama muutus oli toimunud ka bilansimahus, mis oli vähenenud seoses nõuete ja kohustuste vähenemisega.

Vertikaalanalüüsi teostati kasumiaruande ja bilansi alusel, analüüsist selgus, et müüdü teenuste kulu osakaal müügitulust oli vähenenud, kuid üldhalduskulud olid kasvanud võrreldes müügituluga. Puhaskasumi osakaal müügitulust oli aasta-aastalt kasvanud, mis oli positiivseks näitajaks. Bilansi vertikaalanalüüsi tulemusel võis järeldada, et käibevarad olid aastate lõikes jäänud sarnasele tasemel võrrelduna kogu varadest. Kohustuste ja omakapitali osas olid suurima muutuse teinud lühiajalised kohustused võrrelduna kogu ettevõtte kohustustega, mille osakaal kogu kapitalist oli vähenenud. Vastupidine muutus oli toimunud omakapitali osakaalus kogu kohustustest, mis oli kasvanud ettevõtte kasumi teenimise tulemusel. Kokkuvõttes võis lugeda muutused bilansi ja kasumiaruande kirjetes positiivseteks.

Puhaskäibekapitali analüüs näitas, et ettevõtte omakapitali osa käibevarades oli suurenenud, mis andis tunnistust paranevast finantsolukorrast ettevõttes. Tuginedes

logistikattevõtte X kasumiaruande ja bilansi alusel leitud lühiajalise võla kattekordaja andmete, võis logistikaettevõtte X maksevõimet lugeda mitterahuldavaks. Ettevõttel võib tulevikus tekkida raskusi lühiajaliste kohustuste täitmisel. Käibekapitalist moodustas suure osa nõuded ostjate vastu, mis olid finantseeritud kohustustega hankijate ees. Kui hankijad karmistavad nõudeid ettevõtte poolt tasumata arvete osas, võivad analüüsitaval logistikaettevõttel tekkida makseraskused, sest ostjate maksedistsipliin on väga madal. Olukorra parandamiseks peaks ettevõtte suuremat tähelepanu pöörama ostjate maksekäitumisele, keelduma krediteerimast ettevõtteid, kes on varem eksinud.

Kuigi ettevõtte likviiduskordaja näitajad olid head, ettevõtte kasutas vaba raha efektiivselt ning ettevõtte oli võimeline kiiresti likvideerima lühiajalisi võlgnevusi, peaks siiski ettevõtte juhtkond suuremat tähelepanu pöörama likviidsuse tõstmisele. Majanduslangus võib veelgi halvendada ostjate käitumist ja sellega seoses võib halveneda ettevõtte likviidsus, mille tulemusel ei suudeta tasuda lühiajalisi kohustusi. Võrreldes logistikaettevõtte X maksevõime suhtarve teiste samasse gruppi kuuluvate ettevõtete samade näitajatega, sai lõputöö autor head tulemused, kuna logistikaettevõtte X näitajad liikusid Eesti mediaan näitaja taseme lähedal.

Kapitalistruktuuri analüüsi tulemusena selgus, et logistikaettevõtte X sõltuvus võõrkapitalist oli väga kõrge. Omakapitali osakaal võrreldes võõrkapitaliga oli madal ja see võib edaspidi probleeme tekitada lühiajaliste kohustuste täitmisel ja kreditoride leidmisel. Omakapitali osakaalu suurendamiseks peaks ettevõtte juhtkond pöörama tähelepanu kulude minimeerimisele, et paraneksid ettevõtte tulemused.

Teiste samasse gruppi kuuluvate ettevõtete kapitalistruktuuri näitajad olid kõrgemad, kui analüüsitaval ettevõttel, mis peaks ettevõtte juhtkonna ettevaatlikuks tegema, juhtkond peaks pöörama tähelepanu näitajate parandamisele, et jääda püsima konkurentsis.

Tasuvuse näitajate analüüsi tulemusena selgus, et ettevõttel olid aasta-aastalt paranenud nii müügikäibe puhasrentaabluse, kui ka omakapitali puhasrentaabluse näitajad, kasvades kahjumi teenimisest kasumiks. Tegevuskulud olid vähenenud võrreldes müügikäibega. Ettevõtte oli hakanud efektiivsemalt kasutama oma käsutuses olevaid varasid. Omakapitali osatähtsuse tõus võrreldes võõrkapitaliga andis tunnistust, et ettevõtte äritegevus oli muutunud efektiivsemaks, ettevõtte teenis 2008. aastal kasumit.

Võrreldes logistikaettevõtte X müügitulu rentaabluse näitajaid teiste samasse gruppi kuuluvate ettevõtete näitajatega jõudis autor seisukohale, et kuigi ettevõtte tulemused jäid madalamale sama grupi ettevõtete mediaan näitajatest, ei olnud analüüsi tulemusel saadud näitajad madalamad 1. kvartiili näitajatest, st 25% samasse gruppi kuuluvate ettevõtete näitajad olid madalamad kui analüüsitaval ettevõttel.

Pankroti eelse seisundi analüüsimisel selgus, et ettevõtte jätkusuutlikkust ohustab mitterahuldav likviidsussuhe, kuigi samas olid likviidsuskordaja näitajad head. Varade tootlikkus kasvas ja hakati teenima rohkem kasumit. Altman Z-seisu võrrandi tulemused näitasid ettevõtte pankrotti juba viimased neli aastat, siiski ettevõtte eksisteerib edasi. Analüüsides pankroti eelset seisundit teiste Altmani poolt soovitatud mudelitega sai lõputöö autor tulemuseks, et ettevõtte pankrotioht oli ebatõenäoline ja finantsolukord oli stabiilne.

Autor seadis uuringule hüpoteesi, väites, et majanduslangus ei ole avaldanud mõju ettevõtte tulemustele. Finantsanalüüsi tulemustest selgus, et logistikaettevõtte X müügitulu ja kasum olid 2008. aastal kasvanud. Ettevõtte oli hakanud efektiivsemalt kasutama varasid. Seega võib öelda, et ettevõttel olid majanduslanguse aastal paremad tulemused, kui eelnevatel aastatel. Kokkuvõttes võis väita, et seatud hüpotees leidis kinnitust.

SUMMARY

The aim of the final paper was to find out, using the different methods of financial analyses, the weaknesses of the logistics company X in the monetary system, which may cause problems in the future. The financial status of the logistics company was valued and the results were valued by the financial analyse. The financial analyse was carried out by the balance sheet and the income statement of 2005 - 2008 of the investigated company.

The assignments were posed to draft the final paper and these assignments were also accomplished. The Author gave the theoretical overview regarding the different methods of financial analyse and she analysed the financial indicators of the logistics company X by the methods of financial analyse and carried out the comparison of the indicators of the companies, which belong to the same group with the logistics company X.

The horizontal analyse of the income statement and balance sheet showed that the results of the company were improved during the last 2 years; the decrease of sale turnover has taken along the growth of the profit. The same change was taken place also in the balance sheet total, which was decreased due to the decrease of the claims and obligations.

The vertical analyse was carried out on the bases of income statement and balance sheet, analyse showed that the proportion of the cost of sold services from the sales revenue has decreased, however the general administrative costs were increased comparing with the sales revenue. The proportion of the net profit from the sales revenue was increased year by year, which in the end was a positive indicator. The result of vertical analyse of balance sheet showed that the floating assets were annually maintained on the same level comparing with the total assets. The biggest change were maid by the short-term liabilities comparing the total liabilities of the company, which proportion in total capital was decreased. The contrary change was taken place in the proportion of equity capital due to the result of earning the company's profit. In short the changes in the entries of balance sheet and income statement were positive.

Analyse of the net turnover capital showed that the part of the equity capital of the company in the floating assets was increased, which gave proof regarding the improvement of the financial situation in the company. Relying on the data of coefficient of the short term debt, which were found out on basis of the income statement and the balance sheet of the logistics company X, the solvency of the logistics company X might be deemed unsatisfying. The company may face the difficulties on fulfilling the short-term liabilities. The significant part of the floating capital was formed by the claim against of the purchasers, which were financed with the obligations against suppliers. If the suppliers will change (make harder) the terms and conditions of the payment of the invoices, the logistic company under analysing may face the insolvency problems, because the purchasers' payment discipline is very low. To improve these circumstances in the company, the company should pay the attention to the payment behaviour of the purchasers. The company should refuse to grant further credits for the companies which are breached the agreed payment conditions earlier.

Although the indicators of the liquidity coefficient were good, the company used free money efficiently and the company was able to liquidate the short-term debts, the management of the company should pay the attention more on increasing the liquidity. The recession can make worse the behaviour of the purchasers and due to that the liquidity may be also under the risk. Comparing the logistics company's X proportions of solvency with the indicators of other companies belonging to the same group, the author of the final paper got a good results, hence indicators of logistics company X were moving near the level of the indicator of the Estonian median.

Result of analysis of capital structure showed that logistics company X was under the addictedness of the foreign capital and it was on very high level. The proportion of the equity capital comparing with the foreign capital was low and it may cause problems on fulfilling the short-term liabilities and finding the creditors. To increase the proportion of the equity capital the company should pay more the attention on minimising the costs, due to improve the results of the company.

The indicators of the capital structure of other companies, who are belonging to the same group, were higher than the analysed company's indicators, which should make the

management of the company more cautious. The management of the company must pay the attention on improving the indicators to survive in the competition.

The result of the analysis of the indicators profitability showed that year by year the indicators of the net profitability of the turnover of the sale and net profitability of the equity capital were improving. These were growing from serving loss to profit. The operational expenditures were decreased comparing with the turnover of the sale. The company was starting to use more efficiently the assets under its possession. The increase of the relative importance of the equity capital comparing with the foreign capital showed that the company's business activity was changed more efficient, i.e. the company earned profit in 2008.

Comparing the indicators of the income of sale of logistics company X with the indicators of other companies belonging to the same group, the author reached to the standpoint that although the results of the company stayed lower than other companies' median indicators, the indicators under the analysis were not lower from the indicators of first quarter, i.e. 25% of the companies belonging to the same group had even lower indicators than analysed company.

Analysing the prior status of the bankruptcy were found that the company's sustainability is offended by the unsatisfied liquidity, although the coefficient of the liquidity was good. The productivity of the assets increased and the profit was earned. The equation of Altman Z-condition was showing that the company is in bankruptcy during the last four years already, however the company existing still. Analysing the prior status of bankruptcy with the other models of Altman the author reached to the result that the danger of company's bankruptcy was unlike and the financial situation was sustainable.

The author established the hypothesis, stating that the recession has not influenced the results of the company. From the results of the financial analysis showed that the income of sale and the profit of logistics company X were in 2008 increased. The company was starting to use its assets more efficiently. There for it can be stated that the company had better results during the recession year than earlier years. In the summing-up it can be stated that the established hypothesis was assured.

VIIDATUD ALLIKAD

1. Alver, L., Alver, J., Reinberg, L. 2004. *Finantsarvestus*. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.
2. Aruste, V. 2006. *Finantsanalüüs ja –planeerimine*. Tallinn: Hansa Äriteenuste OÜ.
3. Bringham, E.F. 1995. *Fundamentals of Financial Management 7th ed.*, Florida. The Dryden Press.
4. Bõtshkova, J., Teearu, A. 1997. *Äriarahendus*. Greig. Tallinn: Cooper&Lybrand.
5. Elliott, B., Elliott, J. 2004. *Financial Accounting and Reporting 8th ed.*, Prentice Hall.
6. *Finantsjuhtimise käsiraamat*. 2001. Tallinn: Äripäeva Kirjastus.
7. Ghauri, P., Grønhaug, K. 2004. *Äriuurigute meetodid. Praktilisi näpunäiteid*. Tallinn: Kirjastus Külim.
8. Ilisson, R. 2004. *Finantsanalüüs ja planeerimine*. Tallinn: AS Ferdida.
9. Kallam, H., Kolbre, E., Lend, E., Möller, L., Reinhold, V., Simson, A.-L., Uustalu, A.-M., Venesaar, U. 2003. *Ärikorralduse põhiteadmised*. Tallinn: Külim.
10. Kallas, K., Gramider-Laur, E. 2001. *Majandusarvestus ja Finantsjuhtimine II*. Tallinn: Tallinna Tehnikaülikool Majandusarvestuse Instituut.
11. Kõomägi, M. 2006. *Äriarahendus*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
12. Mereste, U. 2003. *Majandusleksikon I (A-M)*. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus AS.
13. Mereste, U. 2003. *Majandusleksikon II (N-Y)*. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus AS.
14. Pankrotiseadus. 22.juuni 2003. RT I 2003, 17, 95; RT I 2008, 59, 330. 28.02.2009.
15. Peterson, M. 2000. *Finantsanalüüs: Finantsjuhtimine, kapitaliturud ja intressimäärad, finantsaruanded, finantsuhtarvud*. Tallinn: Kirjastus Külim.
16. Raamatupidamise seadus. 20.november 2002. RT I 2002, 102, 600; RT I 2009, 19, 116. 28.02.2009.
17. Raudsepp, V. 1999. *Finantsjuhtimise alused*. Tallinn: Kirjastus Külim.
18. Soffer, L.C., Soffer, J.S. 2003. *Financial Statements Analysis: a valuation approach*. Upper Saddle River. Prentice Hall.

19. Statistikaamet. Ettevõtete asendikeskmised suhtarvud (kvartiilid, mediaan) tegevusala järgi, http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=EM24&ti=ETTEV%D5TETE+ASENDIKESKMISED+SUHTARVUD+%28KVARTIILID%2C+MEDIAAN%29+TEGEVUSALA+J%C4RGI&path=./Database/Majandus/03Ettevete_majandusnaitajad/04Ettevete_suhtarvud/02Aastastatistika/&lang=2. 28.02.2009
20. Statistikaamet. Tarbijahindade harmoneeritud indeksi (THHI) aastakeskmise muutus <http://www.stat.ee/?id=29965&highlight=inflatsioon>. 15.03.2009
21. Teearu, A., Krumm, E. 2005. Ettevõtte finantsjuhtimine. Tallinn: Kirjastus Pegasus.
22. Tšistjakov, S. 1996. Finantsanalüüs ja selle meetodid. Tartu: Kirjastus Atlex.

LISA 1. Logistikaettevõtte X kasumiaruanne aastatel 2008 – 2005,
kroonides⁹²

Aasta	2008	2007	2006	2005
Müügitulu	28 484 401	24 473 205	42 910 538	45 332 048
Müüdidud teenuste kulu	-22 500 637	-20 229 832	-36 473 093	-42 615 927
Brutokasum	5 983 764	4 243 373	6 437 445	2 716 121
Turustuskulud	-4 900	-22 580	-104 784	-218 082
Üldhalduskulud	-6 001 670	-4 292 011	-6 048 487	-6 720 417
Muud äritulud	290 471	180 089	141 565	287 910
Muud ärikulud	-151 755	-100 183	-500 041	-258 725
Ärikasum	115 910	8 688	-74 302	-4 193 193
Finantstulud ja -kulud	-57 867	-13 249	-92 727	-96 644
Puhaskasum	58 042	-4 561	-167 029	-4 289 837

⁹² Allikas: logistikaettevõtte X majandusaasta aruanne 2005. – 2008. aasta.

LISA 2. Logistikaettevõtte X bilanss aastatel 2008 - 2005, kroonides⁹³

Aasta	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2005
Raha	99 876	114 080	448 206	350 514
Nõuded ja ettemaksed	3 414 877	3 397 273	2 483 113	5 388 113
sh ettemaksed	178 750	51 325	103 581	353 696
Käibevarad kokku	3 514 753	3 511 353	2 931 319	5 738 627
Materiaalne põhivara	171 869	82 342	137 742	722 901
Varad kokku	3 686 622	3 593 695	3 069 061	6 461 528
Võlad ja ettemaksed	2 622 175	2 545 587	2 669 011	5 894 450
Laenukohustused	610 915	652 618	0	0
Lühiajalised kohustused kokku	3 233 090	3 198 205	2 669 011	5 894 450
Kohustused kokku	3 233 090	3 198 205	2 669 011	5 894 450
Aksiakapital	420 000	420 000	420 000	420 000
Ülekurss	9 980 000	9 980 000	9 980 000	9 980 000
Kohustuslik reservkapital	40 000	40 000	40 000	40 000
Jaotamata kasum / kahjum	-9 986 468	-10 044 510	-10 039 950	-9 872 922
Omakapital kokku	453 532	395 490	400 050	567 078
Kohustused ja omakapital kokku	3 686 622	3 593 695	3 069 061	6 461 528

⁹³ Allikas: logistikaettevõtte X majandusaasta aruanne 2005. – 2008. aasta.

LISA 3. Logistikaettevõtte X kasumiaruande horisontaalanalüüs⁹⁴

Ettevõtte kasumiaruande horisontaalanalüüs (2008 – 2007)

Kasumiaruanne	Kroon	Muut	Kroon	Muut
Aasta	2008	%	2007	%
Müügitulu	28 484 401	16%	24 473 205	-43%
Müüdnud teenuste kulu	-22 500 637	11%	-20 229 832	-45%
Brutokasum	5 983 764	41%	4 243 373	-34%
Turustuskulud	-4 900	-78%	-22 580	-78%
Üldhaldus-kulud	-6 001 670	40%	-4 292 011	-29%
Muud äritulud	290 471	61%	180 089	27%
Muud äriksulud	-151 755	51%	-100 183	-80%
Äriksusum	115 910	1234%	8 688	-112%
Finantstulud ja -kulud	-57 867	337%	-13 249	-86%
Puhaskasum	58 042	-1373%	-4 561	-97%

Ettevõtte kasumiaruande horisontaalanalüüs (2006 – 2005)

Kasumiaruanne	Kroon	Muut	Kroon
Aasta	2006	%	2005
Müügitulu	42 910 538	-5%	45 332 048
Müüdnud teenuste kulu	-36 473 093	-14%	-42 615 927
Brutokasum	6 437 445	137%	2 716 121
Turustuskulud	-104 784	-52%	-218 082
Üldhaldus-kulud	-6 048 487	-10%	-6 720 417
Muud äritulud	141 565	-51%	287 910
Muud äriksulud	-500 041	93%	-258 725
Äriksusum	-74 302	-98%	-4 193 193
Finantstulud ja -kulud	-92 727	-4%	-96 644
Puhaskasum	-167 029	-96%	-4 289 837

⁹⁴ Allikas: logistikaettevõtte X majandusaasta aruanne 2005. – 2008. aasta. Autori koostatud.

LISA 4. Logistikaettevõtte X bilansi horisontaalanalüüs⁹⁵

Ettevõtte bilansi horisontaalanalüüs (2008 – 2007)

Bilanss	Kroon	Muut	Kroon	Muut
Aasta	2008	%	2007	%
Raha	99 876	-12%	114 080	-75%
Nõuded ja ettemaksed	3 414 877	1%	3 397 273	37%
sh ettemaksed	178 750	248%	51 325	-50%
Käibevarad kokku	3 514 753	0%	3 511 353	20%
Materiaalne põhivara	171 869	109%	82 342	-40%
Varad kokku	3 686 622	3%	3 593 695	17%
Võlad ja ettemaksed	2 622 175	3%	2 545 587	-5%
Laenu-kohustused	610 915	-6%	652 618	0%
Lühiajalised kohustused kokku	3 233 090	1%	3 198 205	20%
Kohustused kokku	3 233 090	1%	3 198 205	20%
Aktiivkapital	420 000	0%	420 000	0%
Ülekurss	9 980 000	0%	9 980 000	0%
Kohustuslik reservkapital	40 000	0%	40 000	0%
Jaotamata kasum / kahjum	-9 986 468	-1%	-10 044 510	0%
Omakapital kokku	453 532	15%	395 490	-1%
Kohustused ja omakapital kokku	3 686 622	3%	3 593 695	17%

⁹⁵ Allikas: logistikaettevõtte X majandusaasta aruanne 2005. – 2008. aasta. Autori koostatud.

LISA 4. Järg

Ettevõtte bilansi horisontaalanalüüs (2006 – 2005)⁹⁶

Bilanss	Kroon	Muut	Kroon
Aasta	2006	%	2005
Raha	448 206	28%	350 514
Nõuded ja ettemaksed	2 483 113	-54%	5 388 113
sh ettemaksed	103 581	-71%	353 696
Käibevarad kokku	2 931 319	-49%	5 738 627
Materiaalne põhivara	137 742	-81%	722 901
Varad kokku	3 069 061	-53%	6 461 528
Võlad ja ettemaksed	2 669 011	-55%	5 894 450
Laenukohustused	0	0%	0
Lühiajalised kohustused kokku	2 669 011	-55%	5 894 450
Kohustused kokku	2 669 011	-55%	5 894 450
Aksiakapital	420 000	0%	420 000
Ülekurss	9 980 000	0%	9 980 000
Kohustuslik reservkapital	40 000	0%	40 000
Jaotamata kasum / kahjum	-10 039 950	2%	-9 872 922
Omakapital kokku	400 050	-29%	567 078
Kohustused ja omakapital kokku	3 069 061	-53%	6 461 528

⁹⁶ Allikas: logistikaettevõtte X majandusaasta aruanne 2005. – 2008. aasta. Autori koostatud.

LISA 5. Logistikaettevõtte X kasumiaruande vertikaalanalüüs⁹⁷

Ettevõtte kasumiaruande vertikaalanalüüs (2008 – 2007)

Kasumiaruanne	2008	%	2007	%
Müügitulu	28 484 401	100%	24 473 205	100%
Müüdnud teenuste kulu	-22 500 637	79%	-20 229 832	83%
Brutokasum	5 983 764	21%	4 243 373	17%
Turustuskulud	-4 900	0%	-22 580	0%
Üldhaldus-kulud	-6 001 670	21%	-4 292 011	18%
Muud äritulud	290 471	1%	180 089	1%
Muud ärikulud	-151 755	1%	-100 183	0%
Ärikasum	115 910	0%	8 688	0%
Finantstulud ja -kulud	-57 867	0%	-13 249	0%
Puhaskasum	58 042	0%	-4 561	0%

Ettevõtte kasumiaruande vertikaalanalüüs (2006 – 2005)

Kasumiaruanne	2006	%	2005	%
Müügitulu	42 910 538	100%	45 332 048	100%
Müüdnud teenuste kulu	-36 473 093	85%	-42 615 927	94%
Brutokasum	6 437 445	15%	2 716 121	6%
Turustuskulud	-104 784	0%	-218 082	0%
Üldhaldus-kulud	-6 048 487	14%	-6 720 417	15%
Muud äritulud	141 565	0%	287 910	1%
Muud ärikulud	-500 041	1%	-258 725	1%
Ärikasum	-74 302	0%	-4 193 193	9%
Finantstulud ja -kulud	-92 727	0%	-96 644	0%
Puhaskasum	-167 029	0%	-4 289 837	9%

⁹⁷ Allikas: logistikaettevõtte X majandusaasta aruanne 2005. – 2008. aasta. Autori koostatud.

LISA 6. Logistikaettevõtte X bilansi vertikaalanalüüs⁹⁸

Ettevõtte bilansi vertikaalanalüüs (2008 – 2007)

Bilanss	2008	%	2007	%
Raha	99 876	3%	114 080	3%
Nõuded ja ettemaksed	3 414 877	93%	3 397 273	95%
sh ettemaksed	178 750	5%	51 325	1%
Käibevarad kokku	3 514 753	95%	3 511 353	98%
Materiaalne põhivara	171 869	5%	82 342	2%
Varad kokku	3 686 622	100%	3 593 695	100%
Võlad ja ettemaksed	2 622 175	71%	2 545 587	71%
Laenu-kohustused	610 915	17%	652 618	18%
Lühiajalised kohustused kokku	3 233 090	88%	3 198 205	89%
Kohustused kokku	3 233 090	88%	3 198 205	89%
Aktsiakapital	420 000	11%	420 000	12%
Ülekurss	9 980 000	271%	9 980 000	278%
Kohustuslik reservkapital	40 000	1%	40 000	1%
Jaotamata kasum / kahjum	-9 986 468	-271%	-10 044 510	-280%
Omakapital kokku	453 532	12%	395 490	11%
Kohustused ja omakapital kokku	3 686 622	100%	3 593 695	100%

⁹⁸ Allikas: logistikaettevõtte X majandusaasta aruanne 2005. – 2008. aasta. Autori koostatud.

LISA 6. Järg

Ettevõtte bilansi vertikaalanalüüs (2006 – 2005)⁹⁹

Bilanss	2006	%	2005	%
Raha	448 206	15%	350 514	5%
Nõuded ja ettemaksed	2 483 113	81%	5 388 113	83%
sh ettemaksed	103 581	3%	353 696	5%
Käibevarad kokku	2 931 319	96%	5 738 627	89%
Materiaalne põhivara	137 742	4%	722 901	11%
Varad kokku	3 069 061	100%	6 461 528	100%
Võlad ja ettemaksed	2 669 011	87%	5 894 450	91%
Laenu-kohustused	0	0%	0	0%
Lühiajalised kohustused kokku	2 669 011	87%	5 894 450	91%
Kohustused kokku	2 669 011	87%	5 894 450	91%
Aksiakapital	420 000	14%	420 000	7%
Ülekurss	9 980 000	325%	9 980 000	154%
Kohustuslik reservkapital	40 000	1%	40 000	1%
Jaotamata kasum / kahjum	-10 039 950	-327%	-9 872 922	-153%
Omakapital kokku	400 050	13%	567 078	9%
Kohustused ja omakapital kokku	3 069 061	100%	6 461 528	100%

⁹⁹ Allikas: logistikaettevõtte X majandusaasta aruanne 2005. – 2008. aasta. Autori koostatud.